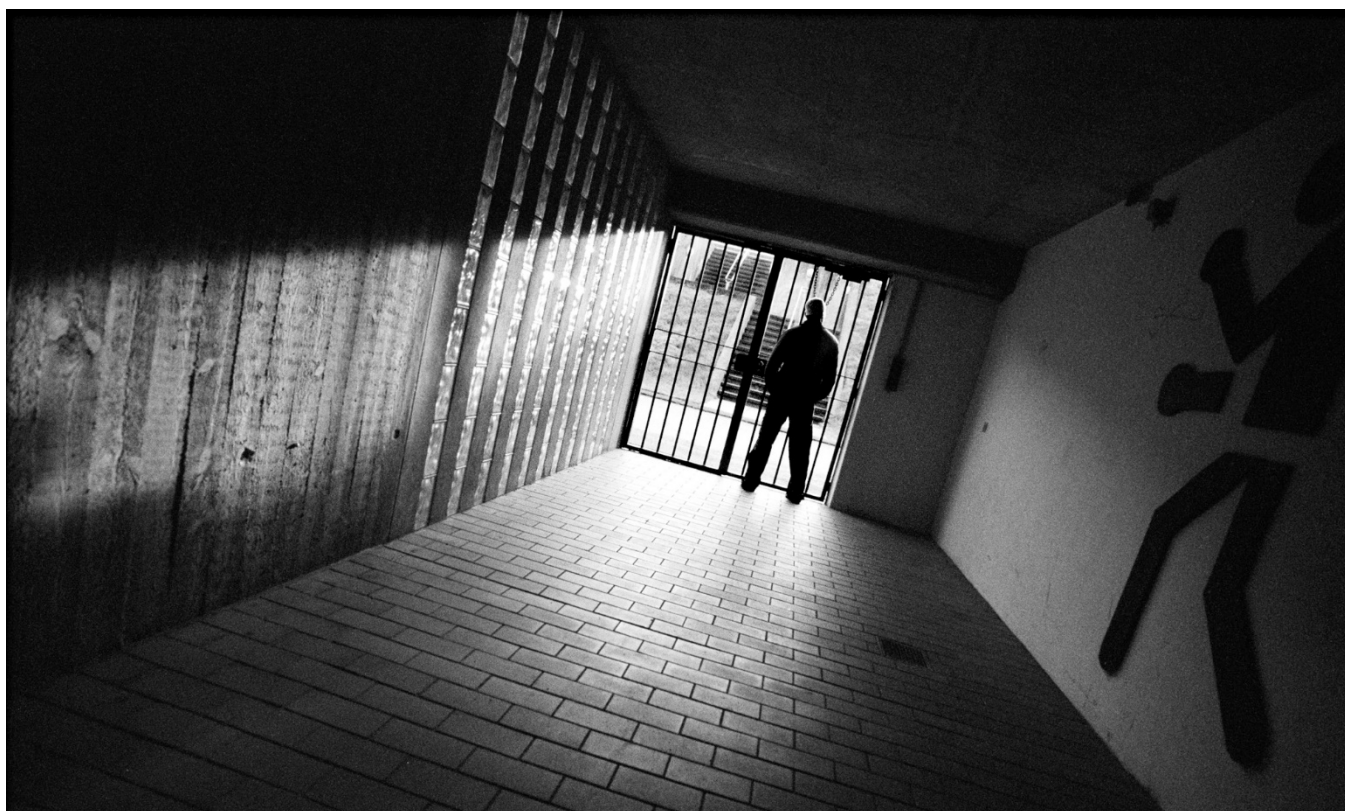

Beregnet til
Kriminalomsorgsdirektoratet

Dokumenttype
Sluttrapport

Dato
September 2021

EVALUERING AV TILSKUDDSDORDNING FOR FRIVILLIGE OG IDEELLE ORGANISASJONER AKTIVE PÅ KRIMINALOMSORGENS VIRKSOMHETSOMRÅDE KAPITTEL 430 POST 70

**EVALUERING AV TILSKUDDSORDNING FOR FRIVILLIGE
OG IDEELLE ORGANISASJONER AKTIVE PÅ
KRIMINALOMSORGENS VIRKSOMHETSOMRÅDE KAPITTEL
430 POST 70**

Oppdragsnavn **Evaluering av tilskuddsordning for frivillige og ideelle organisasjoner aktive på kriminalomsorgens virksomhetsområde (Kapittel 430 Post 70)**
Mottaker **Kriminalomsorgsdirektoratet**
Dokumenttype **Endelig sluttrapport**
Dato **September 2021**
Utført av **Rambøll Management Consulting**

Rambøll
Harbitzalléen 5
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Sammendrag	2
1.1	Innledning	2
1.2	Beskrivelse av ordningen	2
1.2.1	Endring i fordelingen i 2021	2
1.3	Overordnet vurdering	3
1.3.1	Utviklingsmuligheter	3
1.3.2	Dilemmaer	3
2.	Innledning	5
2.1	Formålet med evalueringen	5
2.1.1	Evalueringsspørsmål	5
2.2	Metode og analytisk tilnærming	6
2.3	Leseveiledning	7
3.	Redegjørelse for ordningen, erfaringer og vurderinger	8
3.1	Innretning	8
3.1.1	Beskrivelse av ordningens formål og målgruppe	8
3.1.2	Funn og erfaringer med målgruppe og målformulering	9
3.1.3	Beskrivelse av finansiering og ansvarsfordeling for ordningen	9
3.1.4	Funn og erfaringer med finansiering og ansvarsfordeling for ordningen	11
3.1.5	Beskrivelse av tilskuddsordningens årshjul	12
3.1.6	Funn og erfaringer med tilskuddsordningens årshjul	12
3.1.7	Utviklingsmuligheter knyttet til innretning	13
3.2	Forvaltning	14
3.2.1	Beskrivelse av krav til søknad	15
3.2.2	Funn og erfaringer med søknadsprosessen	18
3.2.3	Beskrivelse av krav til rapportering og kontroll	23
3.2.4	Funn og erfaringer knyttet til rapportering	24
3.2.5	Organisasjonenes vurderinger av hva som kan forbedres i ordningen	25
3.2.6	Utviklingsmuligheter knyttet til forvaltning	26
3.3	Resultat og måloppnåelse	27
3.3.1	Beskrivelse av tilskuddsordningens omfang	28
3.3.2	Beskrivelse av ønsket merverdi	31
3.3.3	Organisasjonenes vurdering av tilskuddsordningens merverdi	32
3.3.4	Utviklingsmuligheter knyttet til resultater og måloppnåelse	36
4.	Oppsummerende vurdering og konklusjon	38
	Vedlegg 1 Metode	40

1. SAMMENDRAG

1.1 Innledning

Rambøll Management Consulting (heretter Rambøll) har gjennomført en evaluering av tilskuddsordning for frivillige og ideelle organisasjoner aktive på kriminalomsorgens virksomhetsområde (Kapittel 430 Post 70), på oppdrag for Kriminalomsorgsdirektoratet (heretter KDI).

Formålet med oppdraget har vært å vurdere tilskuddsordningens effektivitet, kvalitet og måloppnåelse, samt peke på eventuelle behov for justeringer i ordningens forvaltning. Gjennom arbeidet har Rambøll samlet inn informasjon om tilskuddsordnings historie siden 2015 frem til i dag, men med et hovedfokus på hvordan ordningen fungerer i dag. Med dette som utgangspunkt er det identifisert muligheter for justeringer sett i lys av innretning og forvaltning, samt resultater og måloppnåelse.

Som analytisk tilnærming har Rambøll benyttet endringsteori. Endringsteorien viser hvordan innretning og forvaltning påvirker tilskuddsordningens resultater og måloppnåelse. Med dette som utgangspunkt fokuserer evalueringen på hvordan ordningen fungerer i dag og identifiserer behov for justeringer sett i lys av innretning og forvaltning, samt resultater og måloppnåelse. Dette vil kunne danne et kunnskapsgrunnlag for KDIs vurdering av om tilskuddsordningen bidrar til å nå sine målsettinger og om det eventuelt er endringer som kan legge til rette for økt måloppnåelse, slik at tilskuddsordningen oppleves hensiktsmessig for ansvarlig instans (Justis- og beredskapsdepartementet), forvalter (KDI), samt tilskuddsmottakere (frivillige organisasjoner) og sluttbrukere (domfelte under og etter straffegjennomføringen).

Evalueringen er basert på dokumentgjennomgang, intervjuer med representanter fra KDI, Justis- og beredskapsdepartementet, samt spørreundersøkelse til og intervjuer med frivillige og ideelle organisasjoner aktive på kriminalomsorgens virksomhetsområde som har søkt om/mottatt midler de seneste fire årene.

1.2 Beskrivelse av ordningen

Formål og målgruppe omtales i forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen fra 2020. Forskriften beskriver tilskuddsordningens formål, målgruppe, krav til søknad, aktiviteter og rapportering samt behandling og vurdering av søknadene.

Tilskuddsordningens målgruppe er organisasjoner som driver frivillig virksomhet og bidrar til å oppfylle tilskuddsordningens formål kan motta tilskudd. Forskriften beskriver at tilskuddsordningens formål er å hindre tilbakefall til ny kriminalitet gjennom å reintegrere domfelte under og etter soningen til økt samfunnsdeltakelse og økt livsmestring. I tillegg kan KDI i utlysningen signalisere tematikk de ønsker å prioritere i kommende periode i tilskuddsordningen.

1.2.1 Endring i fordelingen i 2021

Tilskuddsordningen har frem til og med 2020 fungert slik at deler av midlene tildeles over statsbudsjettet gjennom stortingsvedtak. Forslaget til innstilling behandles av Justiskomiteen, mens KDI har fordelt de resterende midlene etter en offentlig utlysning og søknadsprosess. Den årlige rammen varierer fra år til år, og avhenger av den årlige rammen som gis over statsbudsjettet. For budsjettåret 2021 ble dette endret, da KDI for første gang fordelte hele potten med unntak av 3,3 MNOK som ble forfordelt av Stortinget. Det betyr at nesten alle ideelle og frivillige organisasjoner måtte søke om midler, og en større forfordeling fra Stortinget utgikk.

1.3 Overordnet vurdering

Basert på evalueringen og Rambølls vurderinger av ordningen i 2021, er *Tilskuddsordning for frivillige og ideelle organisasjoner aktive på kriminalomsorgens virksomhetsområde (kapittel 430 post 70)* en ordning som ser ut til å være innrettet og forvaltet på en måte som skaper stor merverdi for organisasjonene og sluttbrukerne. Tilskuddsordningen bidrar overordnet til å oppnå målformuleringene.

Årets innretning hvor KDI har forvaltet samtlige midler i ordningen, og hvor midlene har blitt gjennom søknadsprosess, mener vi har ført til en mer transparent og rettferdig tildeling av midlene. KDI kan som faglig instans styre tildelingskriterier etter de målgruppene og tilbudene som de anser å treffe ordningens formål. Samtidig blir det viktig å fortsette bevisstheten rundt kontinuitet i tildelingene særlig til organisasjonene som har mottatt direkte over Statsbudsjettet tidligere. I tillegg har KDI bedre forutsetninger for å utøve kontroll og vurdering av ordningens måloppnåelse gjennom krav til rapportering.

1.3.1 Utviklingsmuligheter

Selv om Rambølls vurdering av ordningen som formålstjenlig, er det også aspekter ved ordningen som kan utvikles for å i større grad legge til rette for økt måloppnåelse. Flere av aspektene baserer seg på organisasjonenes tilbakemeldinger. Disse er oppsummert under:

- ❖ Tidligere tildeling av midler i kalenderåret og mulighet for å søke midler for flere år kan sikre mer forutsigbarhet for organisasjonene og bidra til å gjøre utviklingsarbeid i organisasjonene enklere. Dette vil kunne heve kvaliteten på tilbudet til sluttbrukerne.
- ❖ En digital søknadsportal med flest mulig predefinerte kategorier og lette organisasjonenes søknadsarbeid og KDIs vurderingsarbeid. Dette vil kunne redusere behovet for skjønnsmessige vurderinger og dermed gjøre KDIs vurdering mer effektiv og mindre sårbar.
- ❖ Å sette fristen for rapportering til *før* fristen for innsendelse av søknad for kommende år, kan gi KDI et bedre beslutningsgrunnlag ved at de kan vurdere organisasjonenes måloppnåelse når de skal vurdere om og hvor mye organisasjonene skal få tildelt. Ved at samtlige organisasjoner levere rapporter med hva tilskuddene har ført til, vil også KDI ha et bedre utgangspunkt for å vurdere måloppnåelsen i ordningen.¹
- ❖ KDI og kriminalomsorgens enheter og regionskontorer kan bli mer synlige for organisasjonene som ønsker mer faglig veiledning og støtte i sitt arbeid. Informasjon om tilskuddsordningen og muligheter for utvikling og gjennomføring av tilbud og aktiviteter vil kunne heve kvaliteten på tilbudene, og øke merverdien tilskuddene bidrar til for sluttbrukerne.

1.3.2 Dilemmaer

Det er viktig å poengtere at muligheter for utvikling i ordningens innretning og forvaltning, og organisasjonenes ønsker for innretningen og forvaltningen er preget av flere dilemmaer. Disse er viktige å sette søkelys på og er oppsummert under.

- ❖ Tidligere tildeling av midler i kalenderåret kan skape press på en tidligere søknadsfrist, kombinert med et ønske om at mottakerorganisasjoners rapporter skal tas med i vurderingen av ny søknad. Organisasjonenes årsrapporter vil ikke være klare til å leveres ved en fremskyndet søknadsfrist, og i så fall må løsningen være at organisasjonene leverer en foreløpig rapport.

¹ For budsjettåret 2022 er det mulig for organisasjonene å søke tidligere enn før. Hvilke virkninger dette får, har ikke vi grunnlag for å vurdere i denne evalueringen.

- ❖ En digital søknadsportal med mer predefinerte kategorier strider imot ønsket flere organisasjoner har om muligheten til å gi rike beskrivelser av tiltakene sine og mer detaljerte beskrivelser av aktivitetene sine. I tillegg ser i dag KDI behov for skjønnsmessige vurderinger som også krever kvalitative beskrivelser.
- ❖ Ønsket om besøk fra KDI for å vise hvordan de jobber for å skape forståelse for deres behov for midler, skaper et dilemma for KDI. KDI som tilskuddsforvalter har ikke ressurser til å besøke alle, da det er kriminalomsorgens enheter og regionskontorer som har ansvaret for den daglige dialogen med organisasjonene. Dersom KDI skal besøke kun et visst antall organisasjoner for å få bedre forståelse av deres arbeid og behov for midler, som de igjen skal ta med i sin vurdering, vil det skape urettferdige konkurransevilkår blant organisasjonene.
- ❖ Et siste dilemma finner vi i behovet for kontinuitet i mottakerorganisasjonene med ønske om kontinuitet i tilbudet og en bedre økonomisk forutsigbarhet for organisasjonene. På den andre siden er det behov for å ivareta nye organisasjoner som blir kjent med ordningen og søker midler. Hensynet til kontinuitet og det å slippe til nye organisasjoner kan være noe motstridende slik ordningen er innrettet i dag.

2. INNLEDNING

Rambøll har på oppdrag fra Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) gjennomført en evaluering av tilskuddsordningen for frivillige og ideelle organisasjoner aktive på kriminalomsorgens virksomhetsområde (kapittel 430 post 70).²

2.1 Formålet med evalueringen

Formålet med evalueringen er å vurdere tilskuddsordningens effektivitet, kvalitet og måloppnåelse, samt peke på eventuelle behov for justeringer i ordningens forvaltning.

Evalueringen beskriver hvordan ordningen fungerer i dag og identifiserer behov for justeringer sett i lys av innretning og forvaltning, samt resultater og måloppnåelse. Rapporten vil danne et kunnskapsgrunnlag for KDIs vurdering av om tilskuddsordningen bidrar til å nå sine målsettinger og om det eventuelt er endringer som kan legge til rette for økt måloppnåelse, slik at tilskuddsordningen oppleves hensiktsmessig for ansvarlig instans (Justis- og beredskapsdepartementet), forvalter (KDI), samt tilskuddsmottakere (frivillige organisasjoner) og sluttbrukere (domfelte under og etter straffegjennomføringen).

2.1.1 Evalueringsspørsmål

Vi har vurdert tilskuddsordningens innretning, forvaltning og måloppnåelse samt utviklingsmuligheter. Hver kategori er delt opp i undertemaer, og det er utarbeidet evalueringsspørsmål for hvert undertema. Evalueringsspørsmålene har vært førende for datainnsamlingen og har strukturert analysen av resultater.

Innretningen beskriver tilskuddsordningens rammer, og er slik en bakenforliggende forutsetning for ordningen. Dette inkluderer ordningens organisering, finansiering og ansvarsfordeling, samt de tilhørende formålsbeskrivelsene. Forvaltningen innebærer hvordan ordningen styres i praksis, gjennom å avgrense en målgruppe, definere søknadskriterier, krav til rapportering og kontroll, tildelingskriterier og informasjonsarbeid.

Oppdraget svarer ut følgende problemstillinger:

1. Innretning

- *Finansiering og ansvarsfordeling:* Hvordan fungerer den gjeldende ansvarsfordelingen? Hva kan forbedres? Hvordan oppleves den gjeldende finansieringsstrukturen av KDI og tilskuddsmottakere? Hvilke konsekvenser har finansieringen for ordningens måloppnåelse? Hvilke mulige konsekvenser vil alternativ finansiering få?
- *Formålsbeskrivelse:* Oppleves ordningens formålsbeskrivelse å være på et hensiktsmessig nivå? Samsvarer formålsbeskrivelsen med ordningens økonomiske og tidssatte ramme?

2. Forvaltning

- *Søknad:* Hvordan oppleves søknadsprosessen av organisasjonene som både har og ikke har mottatt tilskudd? Hva fungerer godt, og hva kan bidra til en forbedring? Hvordan opplever søkerorganisasjonene krav til søknad, dokumentasjonskrav, søknadsportal, tildelingskriterier m.m.? Hvordan oppleves søknadsprosessen av KDI? Hva fungerer godt og hva kan forbedres eller effektiviseres?

² Omtales heretter som «tilskuddsordningen».

- *Rapportering:* Hvordan oppleves rapporteringskravene av både mottakerorganisasjonene og KDI?
- *Kontroll:* Hvordan opplever KDI og mottakerorganisasjonene rutinene for kontroll?

3. Måloppnåelse

- *Omfang:* Hvilke type organisasjoner og aktiviteter har mottatt tilskudd fra ordningen? Hvor stort er mangfoldet? Hvor mange innsatte/domfelte har deltatt i ulike aktiviteter eller prosjekter i regi av organisasjonene som har mottatt tilskudd? Når ordningen ut til alle frivillige organisasjoner på kriminalomsorgens virksomhetsområde? Hvor mange innsatte/domfelte har organisasjonene som har mottatt tilskudd hatt kontakt med? Hvordan fordeler mottakerorganisasjonene seg geografisk?
- *Merverdi:* På hvilke måter bidrar ordningen til at nye tiltak blir utviklet? Er ordningen med på å sikre forutsigbarhet ovenfor mottakerorganisasjonene? Hvordan bidrar ordningen til å skape og utvide samarbeid mellom kriminalomsorgen og frivillig sektor?

4. Utviklingsmuligheter: Hvordan bør tilskuddsordningen organiseres for å skape en mest mulig effektiv og kvalitetsfremmende ordning?

2.2 Metode og analytisk tilnærming

Evalueringen er gjort på bakgrunn av et bredt tilfang av data. Innledningsvis ble det gjennomført dokumentstudier og intervjuer med de ansvarlige for tilskuddsordningen i KDI. Deretter ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant frivillige og ideelle organisasjoner som har søkt eller mottatt midler gjennom tilskuddsordningen, samt oppfølgende intervjuer med et utvalg på 20 organisasjoner. Se vedlegg 1 for en nærmere beskrivelse av metodene som er benyttet i denne evalueringen.

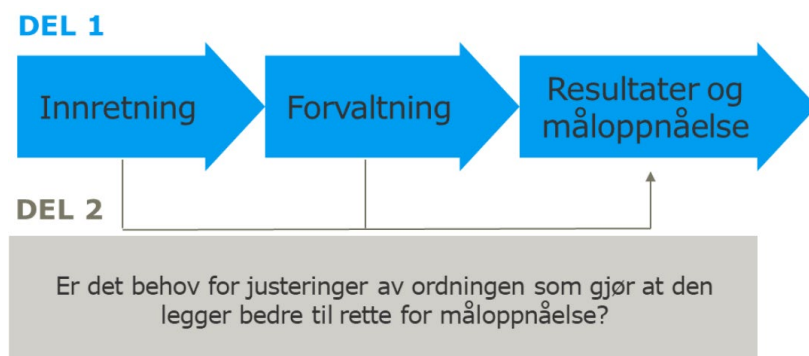
Vår tilnærming til analyser og presentasjon av data bygger på resultatkjeden i en tilskuddsordning, og videre utviklingsmulighetene som gjør seg gjeldende ut ifra en vurdering av resultatkjeden. Tilnærmingen bygger på DFØs veileder for evaluering av statlige tilskudd.³

Analyserammen i figuren under, viser hvordan ordningens innretning og forvaltning påvirker ordningens måloppnåelse. Identifiserte utviklingsmuligheter langs disse temaene kan bidra til å gjøre veloverveide endringer og justeringer i både innretning og forvaltning, som følgelig kan være utslagsgivende for måloppnåelsen. Evalueringsspørsmålene er knyttet til hvert av temaene i analyserammen.

³ DFØ: *Evaluering av statlige tilskuddsordninger*. <https://dfo.no/filer/Fagomr%C3%A5der/Tilskudd/Evaluering-av-statlige-tilskuddsordninger.pdf>

Figur 2-1 Analyseramme

2.3 Leseveiledning

Rapporten er strukturert på følgende måte:

- Kapittel 1 er et sammendrag av evalueringens formål og hovedfunn.
- Kapittel 2 introduserer sentrale problemstillinger for evalueringen, og presenterer kort hvilket datagrunnlag og metodiske fremgangsmåter evalueringen bygger på.
- Kapittel 3 gir en nærmere redegjørelse for ordningen langs de tre evalueringstemaene innretning, forvaltning og resultater og måloppnåelse, samt funn fra datainnsamlingen og Rambølls vurderinger av utviklingsmuligheter.
- Kapittel 4 presenterer hovedkonklusjon og svar på problemstillingene.
- Vedlegg 1 inneholder en nærmere beskrivelse av metode.

3. REDEGJØRELSE FOR ORDNINGEN, ERFARINGER OG VURDERINGER

Ideelle og frivillige organisasjoner på kriminalomsorgens virksomhetsområde spiller en viktig rolle i arbeidet med å lette straffegjennomføring, få innsatte og domfelte tilbake i samfunnet, og å hindre tilbakefall til kriminell aktivitet.⁴ Justis- og beredskapsdepartementet stiller midler til disposisjon gjennom Tilskuddsordning for frivillige og ideelle organisasjoner aktive på kriminalomsorgens virksomhetsområde. Det gis to ulike tilskudd gjennom ordningen.

Driftstilskudd er til finansiering av tjenestetilbud overfor en målgruppe, mens *prosjekttilskudd* går til spesifikke oppgaver som kan bidra til å oppfylle politiske målsetninger.

I dette kapitlet beskriver vi tilskuddsordningens *innretning, forvaltning og formål og ønsket måloppnåelse*. Vi presenterer også resultater og funn fra datainnsamlingen knyttet til hvert av de tre temaene. Funnene som beskrives er basert på intervju med Justis- og beredskapsdepartementet, dokumentanalyser og samtaler med KDI, analyser av KDIs statistikk over søkere, avslag på søknader og tildelinger, funn fra spørreundersøkelsen og intervjuer med organisasjoner. Funnene ses således i lys av de styrende dokumentene for ordningen (forskrift, tilskuddsbrev og retningslinjer), samt beskrivelsene av hvordan KDI har organisert og utført arbeidet med å fordele midler gjennom tilskuddsordningen.

Under hvert delkapittel fremkommer Rambølls vurderinger og forslag til utviklingsmuligheter, herunder behov for forenkling eller justering av ordningen.

3.1 Innretning

I dette delkapitlet redegjør vi for funn i evalueringen knyttet til ordningens innretning.

Oppdragets problemstillinger deler «innretning» inn i tre ulike deler:

- **Formålsbeskrivelse:** oppleves ordningens formålsbeskrivelse å være på et hensiktsmessig nivå, og samsvarer den med ordningens økonomiske og tidssatte ramme?
- **Finansiering:** hvordan oppleves den gjeldende finansieringsstrukturen av KDI og frivillige organisasjoner? Hvilke konsekvenser har gjeldende finansiering, og hva er mulige konsekvenser av alternativ finansiering?
- **Ansvarsfordeling:** hvordan fungerer den gjeldende ansvarsfordelingen, og hva kan forbedres?

3.1.1 Beskrivelse av ordningens formål og målgruppe

Formål og målgruppe omtales i forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen fra 2020⁵. Forskriften beskriver tilskuddsordningens formål, målgruppe, krav til søknad, aktiviteter og rapportering samt behandling og vurdering av søknadene. Før 2020 fantes ikke tilsvarende beskrivelse av formål og målgruppe. Under følger en nærmere beskrivelse av ordningens målgruppe og formål. Bestemmelser knyttet til søknad, rapportering og behandling av søknadene fremgår i kap. 3.2 *Forvaltning*.

3.1.1.1 Ordningens målgruppe

Organisasjoner som driver frivillig virksomhet og bidrar til å oppfylle tilskuddsordningens formål kan motta tilskudd. *Frivillig virksomhet* omfatter her aktiviteter som ikke er fortjenestebaserte,

⁴ KDI. *Frivillige og ideelle organisasjoner*. Hentet fra: <https://www.kriminalomsorgen.no/frivillige-organisasjoner.532540.no.html>

⁵ Forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen. (2020). *Forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen* (FOR-2020-12-10-2678). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-12-10-2678>

organisert av det offentlige eller basert på samvirkeprinsipper og omfattet av samvirkeloven. Frivillig virksomhet drives av ikke-økonomiske (ideelle) foreninger, alminnelige stiftelser som ikke deler ut midler eller som bare foretar utdelinger til frivillig virksomhet, næringsdrivende stiftelser som bare foretar utdelinger til frivillig virksomhet og aksjeselskaper som bare foretar utdelinger til frivillig virksomhet.⁶ Søkere som er registrert i Frivillighetsregisteret vil som hovedregel bli prioritert jf. forskriften. Ifølge KDI har de sjeldent tatt hensyn til dette i behandlingen av søknader i praksis.

3.1.1.2 Formålet med tilskuddsordningen

Forskriften beskriver at tilskuddsordningens formål er å hindre tilbakefall til ny kriminalitet gjennom å reintegrere domfelte under og etter soningen til økt samfunnsdeltakelse og økt livsmestring gjennom for eksempel:

- a) å aktiviseres med blant annet kulturtiltak og sosiale tiltak
- b) å motta behandling eller motiveres til å motta behandling dersom domfelte trenger det
- c) å utvikle et positivt nettverk etter løslatelse
- d) gode overganger fra institusjon og fengsel til egen bolig
- e) gode overganger til arbeid eller utdanning

I tillegg kan KDI i utlysningen signalisere tematikk de ønsker å prioritere i kommende periode i tilskuddsordningen. I utlysningen for 2021 for eksempel, skriver KDI at det er «behov for å styrke tilbudet til innsatte som av ulike grunner opplever å være isolert» og at «KDI ønsker å prioritere samarbeidet med organisasjoner som vil gjøre en innsats på dette området»⁷.

3.1.2 Funn og erfaringer med målgruppe og målformulering

KDI har ovenfor Justis- og Beredskapsdepartementet (JD) påpekt at eksemplene over tiltak som ramses opp i forskriften (jf. punktene a-e over), kan etterlate et inntrykk av å være en uttømmende liste og dermed utelukke organisasjoner som ikke direkte driver med ovennevnte aktiviteter.⁸ KDI foreslo derfor å tilføye et ekstra punkt i formålsbeskrivelsen lydende «andre aktiviteter som bidrar til det overordnede mål med tilskuddsordningen». Forslaget ble ikke tatt med i forskriftens endelige formålsbeskrivelse.

Det fremkommer av intervjuene at de fleste organisasjoner synes at formålsbeskrivelsen er på et hensiktsmessig nivå, og at den blir kommunisert tydelig i søknadsprosessen.

3.1.3 Beskrivelse av finansiering og ansvarsfordeling for ordningen

Tilskuddsordningen har frem til og med 2020 fungert slik at deler av midlene tildeles over statsbudsjettet gjennom stortingsvedtak. Forslaget til innstilling behandles av Justiskomiteen. Forvaltning av de resterende midlene er delegert til KDI, og tildeles ideelle og frivillige organisasjoner etter en offentlig utlysning og søknadsprosess.

Omfanget av ordningen varierer fra år til år, og avhenger av den årlige rammen som gis over statsbudsjettet. Den årlige tildelingssummen (justert for inflasjon) vises i tabellen under.

⁶ Forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen. (2020). *Forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen* (FOR-2020-12-10-2678). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-12-10-2678>. Se § 2

⁷ KDI (2021). *Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner 2021 (post 70-midler)*. Hentet fra: <https://www.kriminalomsorgen.no/tilskudd-til-frivillige-og-ideelle-organisasjoner-2021-post-70-midler.6355806-516313.html>

⁸ Kriminalomsorgsdirektoratet. (2020). Svar på høringsnotat om forskriftsfesting av tilskuddsordninger. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horingsbrev-om-forskriftsfesting-av-tilskuddsordninger/id2701380/?uid=692ee462-13b2-4425-966f-571c305c88c4>

Tabell 3-1 Årlige bevilgninger til fordeling i millioner kroner

	Tildelingssum	Tildelingssum (KPI-justert)
2015	21,8 NOK	25,2 NOK
2016	22,5 NOK	25,0 NOK
2017	23,2 NOK	25,4 NOK
2018	24,5 NOK	26,1 NOK
2019	29,4 NOK	30,6 NOK
2020	28,2 NOK	29,0 NOK
2021	37,2 NOK	37,2 NOK

Note: Beløp i tabell er justert etter endring i konsumprisindeksen.

I 2021 ble hele post 70 for første gang fordelt av KDI, med unntak av 3,3 MNOK som ble forfordelt av Stortinget. Det betyr at nesten alle ideelle og frivillige organisasjoner måtte søke om midler, og en større forfordeling fra Stortinget utgikk. JD fremmet en slik finansieringsstruktur i Stortingsproposisjon 1 (2020-2021)⁹. Departementet understreket at de ønsket at midlene gjennom en slik ordning skulle deles ut på grunnlag av tydelige kriterier, og det skulle tas hensyn til *kontinuitet* over lengre tid for organisasjonene. *Kontinuitet* forstås i denne sammenhengen som at organisasjoner som tidligere har mottatt midler gjennom tilskuddsordningen og som allerede har iverksatt aktiviteter innenfor kriminalomsorgen, skal prioriteres over førstegangssøkere i neste søknadsrunde. Hensynet til kontinuitet er forskriftsfestet for tilskuddsordningen.¹⁰

Også i 2020¹¹ og 2019¹² hadde JD et tilsvarende forslag til hvordan posten skulle fordeles. I årene 2018-2020 besto imidlertid den todelte tildelingen, og kun restmidlene ble fordelt av KDI gjennom en søknadsprosess (se figur 3.1 *Fordeling av midler 2015-2021*). Medlemmer av Justiskomiteen hevdet at en omorganisering av tildelingen – hvor Stortinget ikke har mulighet til å fordele midler, kunne være uheldig¹³. Et av komiteens argumenter var at tildelinger etter søknad til KDI kunne bli påvirket av den sittende regjeringens politiske synspunkter og prioriteter. Et annet argument var at kravene til søknad og rapportering kunne oppta mye av organisasjonenes ressurser (og dermed effektivitet). Justiskomiteen ønsket at post 70 bør ha en åpen tildelingsprosess, men at det også bør være mulig at organisasjoner mottar forhåndstilsagn over lengre perioder. For øvrig samsvarte Justiskomiteens flertall ikke med Stortingets flertall disse årene.

KDI har uttalt seg om ordningens finansieringsmodell ovenfor JD. I et hørings svar om tilskuddsordningen fra 2020, påpeker KDI at Stortingets forhåndsfordeling av midler har gjort det utfordrende å fremstille en tilfredsstillende resultatvurdering av tilsagnene.¹⁴ Dette begrunnes med at de forfordelte midlene fordeles uten søknadsprosedyre og dokumentert motivering. Derfor

⁹ Prop 1 S (2020-2021). *Proposisjon til Stortinget for budsjettåret 2021 under Justis- og beredskapsdepartementet (Utgiftskapitler: 61, 400-491 Inntektskapitler: 3400-3490)*. Justis- og beredskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop2.-1-s-20202021/id2768489/>

¹⁰ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-12-10-2678>

¹¹ Prop 1 S (2019-2020). *Proposisjon til Stortinget for budsjettåret 2020 under Justis- og beredskapsdepartementet (Utgiftskapitler: 61, 400-491 Inntektskapitler: 3400-3490)*. Justis- og beredskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20192020/id2671253/>

¹² Prop 1 S (2018-2019). *Proposisjon til Stortinget for budsjettåret 2019 under Justis- og beredskapsdepartementet (Utgiftskapitler: 61, 400-491 Inntektskapitler: 3400-3490)*. Justis- og beredskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20182019/id2613564/>

¹³ Innst. 6 S (2019-2020). *Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2020, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5)*. Justiskomiteen. <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2019-2020/inns-201920-006s/?all=true>

¹⁴ Kriminalomsorgsdirektoratet. (2020). *Svar på høringsnotat om forskriftsfesting av tilskuddsordninger*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horingsbrev-om-forskriftsfesting-av-tilskuddsordninger/id2701380/?uid=692ee462-13b2-4425-966f-571c305c88c4>

er det noen uklarheter knyttet til om denne delen av tilskuddsmidlene faller utenfor det gjeldende regelverket for post 70, kanskje spesielt med tanke på aktivitetsplikter og rapporteringsplikter.

I et intervju understreker KDI at de hensyntar kontinuitet for organisasjoner som tidligere har mottatt støtte over statsbudsjettet i en overgangsperiode.

3.1.4 Funn og erfaringer med finansiering og ansvarfordeling for ordningen

3.1.4.1 Organisasjonene opplever stort sett den nye finansieringsstrukturen som positiv

De fleste organisasjonene – inkludert organisasjoner som tidligere har mottatt støtte over statsbudsjettet, virker å foretrekke at KDI fordeler midlene gjennom søknadsprosedyre fremover. Organisasjonene mener at en slik finansieringsstruktur vil føre til en mer rettferdig fordeling av midlene og en mer transparent tilskuddsordning. En viktig begrunnelse for dette, er at KDI vil bedre kunne bedømme hvordan midlene bør fordeles enn Stortinget, på bakgrunn av sin faglige innsikt og vurdering av søknadene etter fastsatte kriterier. Noen organisasjoner fremhever også at det ikke nødvendigvis er til det beste for de domfelte dersom store og etablerte organisasjoner kan dra nytte av sitt politiske nettverk i en tildelingsprosess. En organisasjon med denne opplevelsen forklarer det slik:

«Tilskuddsordningen har tidligere vært preget av øremerkinger over statsbudsjettet som har skapt en uklarhet i tildelingskriteriene. Særlig gjelder dette organisasjoner med en tydelig politisk tilhørighet».

Andre organisasjoner forteller at muligheten for forfordeling av midler setter de frivillige og ideelle organisasjonene opp mot hverandre og fremmer konkurranse heller enn samarbeid. En organisasjon sier blant annet:

«Det er en årlig kamp mellom alle organisasjonene og alle de gode tiltakene. Dette preger hvordan man forholder seg til de andre, det kan bli en slags smålighet, «hva gjorde de for å få så mye midler». Rausheten forsvinner litt, i stedet får man spisse albuer. Vi kunne hatt mer samarbeid og dialog med andre organisasjoner, men de blir konkurrenter.»

En av de mindre organisasjonene som har mottatt tilskudd, uttrykker at store organisasjoner har mer å tjene på forfordeling av midler, fordi de i motsetning til mindre organisasjoner har ressurser til å bedrive lobbyisme på Stortinget:

«[Tildelingene] er et resultat av lobbyvirksomhet. De store organisasjonene bruker store mengder på lobbyvirksomhet og tjener godt på det. Det blir umulig for de små organisasjonene.»

I intervjuene er det mange organisasjoner som fremhever at en forutsigbar tilskuddsordning er viktig, både av hensyn til å ivareta og videreutvikle sine aktiviteter innen kriminalomsorgen (les mer i kapittel 3.3.2 *Beskrivelse av ønsket merverdi*). Organisasjoner som foretrekker at midlene fordeles over statsbudsjettet, fremhever at det er behov for mer langsiktige og forutsigbare ordninger enn KDI kan legge til rette for på nåværende tidspunkt. Et viktig argument for organisasjonene er at KDI har et begrenset handlingsrom, med et avgrenset budsjett å forholde seg til – noe som også oppleves som utfordrende for KDI som ikke kjenner til størrelsen på midlene de skal fordele før stortingsbehandlingen i desember. Slik organisasjonene ser det, er derfor muligheten til å få gjennomslag for støtte større i Stortinget enn via en søknad til KDI. En

organisasjon som tidligere har mottatt støtte over statsbudsjettet reflekterer over dette i følgende sitat:

«Den største forskjellen [for organisasjonen] har vært at det var langt mer forutsigbart da vi fikk støtten øremerket via statsbudsjettet. Det var også verdifullt for oss at vi da fikk kjennskap til tilskuddets størrelse på et langt tidligere tidspunkt. Prosessen var også mindre arbeidskrevende».

Et annet moment noen organisasjoner løfter frem som problematisk med at KDI fordeler midlene, er at organisasjonene skal kunne ta en kritisk rolle overfor KDI. Når organisasjonene vet at KDI behandler søknaden om tilskudd, sier de at det kan gjøre at organisasjoner velger å tie om forhold som de ellers ville kritisert. Samtidig peker de på at de også skal kunne kritisere de politiske partiene og representantene i justiskomiteen, og at en tilsvarende problematikk derfor vil gjelde om Stortinget fordeler støtten.

3.1.5 Beskrivelse av tilskuddsordningens årshjul

Regjeringen legger frem sitt forslag til statsbudsjett for kommende år i oktober, inkludert midlene som inngår i tilskuddsordningen. Det er først når budsjettinnstillingene for kommende år blir ferdigbehandlet i Stortinget i desember at KDI har mulighet til å lyse ut midler gjennom tilskuddsordningen. Utlysningen av midlene pleier derfor å skje i januar, med en søknadsfrist på omtrent seks uker (i februar). Ifølge KDI kan utlysningen skje på et tidligere tidspunkt dersom KDI er sikre på at budsjettforslaget i oktober inngår i det endelige forslaget til statsbudsjett. Dette fremskynder også prosessen med søknadsbehandling og tilbakemelding på søknadene. Den politiske sammensetningen på Stortinget, inkludert i Justiskomiteen, har imidlertid gjort det vanskelig å fastslå i oktober hva den endelige fordelingen mellom budsjettpostene blir for det kommende året.

Ifølge KDI er effektiv arbeidstid for behandling av søknadene omtrent to uker. Hele saksbehandlingsprosessen med godkjenning fra ledelsen og administrativ prosess rundt tilskuddsbrev og overføring av midler tar lenger tid. Når søknadene er ferdig vurdert av KDI, mottar organisasjonene et brev med informasjon om de har fått tilsagn eller avslag på sin søknad. Dette pleier å skje i begynnelsen av mars. Tidspunkt for utbetaling av midlene har variert.

3.1.6 Funn og erfaringer med tilskuddsordningens årshjul

Det varierer om organisasjonene opplever at de fikk beskjed om innvilgelse av søknaden tidsnok for å kunne gjennomføre aktivitetene de søkte om støtte til. Det er spesielt de mindre organisasjonene som peker på lang svartid som utfordrende, fordi det gjør det vanskelig å planlegge både bemanning og aktiviteter når økonomien er usikker. En organisasjon eksemplifiserer hvordan usikkerheten rundt finansiering skaper utfordringer for organisasjonen på følgende måte:

«Vi er flere deltidsansatte og frivillige. Det er derfor utfordrende at det tar så lang tid før vi får svar på søknad. Usikkerheten gjør at enkelte i venteperioden vurderer å si ja til større stillingsandel andre steder og derfor blir mindre tilgjengelige overfor oss.»

Hovedgrunnen til organisasjonenes bekymring over behandlingstiden, virker å være at de har få eller ingen indikasjoner på om søknaden vil bli innvilget eller ikke før de mottar tilsagn eller avslag på sin søknad. Det vil videre være til stor hjelp å få en tydeligere indikasjon på når organisasjonene kan forvente å få tilbakemelding på søknaden og omtrentlig hvilken sum organisasjonen kan forvente å motta. KDI sier imidlertid i et intervju at de har gjort det klart for

organisasjonene at de ikke tar kontakt med søkerne mellom tidspunktene for utlysning og tildeling. I et intervju forklarer KDI at de har forståelse for at organisasjonene opplever dette som vanskelig, og prioriterer å behandle søknadene på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Det er flere organisasjoner som foreslår å endre tilskuddsordningens årshjul, slik at de bl.a. får svar på søknaden tidligere på året. Det er en gjennomgående tilbakemelding fra informantene at det for organisasjonenes del ville vært en stor fordel dersom søknadsfristen for tilskuddsordningen tillot at søknaden ble ferdigbehandlet før slutten av kalenderåret (desember), og at utbetalingen kom tidlig neste kalenderår (januar). Spesielt små organisasjoner med lav likviditetsgrad blir økonomisk sårbare dersom tildelingen kommer senere på året (har ofte kommet rundt mars grunnet søknadsfrist i slutten av januar/februar). En organisasjon som tidligere mottok støtte over statsbudsjettet, påpeker at utbetalingen fra KDI kommer på et senere tidspunkt enn støtten over statsbudsjettet og at det var en fordel. Organisasjonene fremhever at nåværende tidspunkt for utbetaling gjør organisasjonenes tilbud innenfor kriminalomsorgen økonomisk sårbart og vil til syvende og sist gå ut over sluttbrukerne som ikke nødvendigvis har et stabilt og forutsigbart tilbud.

Det er ikke et krav om at organisasjonene skal levere endelig regnskap og årsberetning for det foregående året innen tilskuddsordningens søknadsfrist, fordi årshjulet til tilskuddsordningen gjør at søknadsfristen kommer før årsrapportene er klare. Dette gjør at KDI har et noe begrenset grunnlag å foreta vurderingene av søknadene på. Organisasjonene uttrykker på sin side at å få årsregnskap ferdigstilt og revisorgodkjent innen 29. januar, samt lage årsberetning, vil være vanskelig å få til. Fra organisasjonenes side er det et ønske om at KDI innretter søknadsprosessen slik at det blir en sammenheng mellom organisasjonenes rapportering fra inneværende år og neste års bevilgning. Det fremkommer av intervjuer. Det vil i praksis bety at organisasjonenes rapporter fra fjoråret benyttes til å vurdere søknadene for kommende år, og at rapporteringsfristen for inneværende år dermed må komme før søknadsfristen til neste års bevilgning. Organisasjonene problematiserer imidlertid ikke hvordan dette eventuelt kan kombineres med ønsket om en søknadsfrist tidligere på høsten. Organisasjonene har dermed to ønsker som ikke lar seg forene når det gjelder søknadsfrist og rapportering.

3.1.7 Utviklingsmuligheter knyttet til innretning

Basert på undersøkelsen av dagens og tidligere års innretning og ansvarsfordeling, samt vurderinger og erfaringer fra KDI og organisasjoner i målgruppen for ordningen, vurderer Rambøll at organiseringen hvor KDI fordeler hele potten fører til en mer transparent og rettferdig tildeling av midler. Denne ordningen bidrar til at organisasjonene i større grad konkurrerer om midlene på like vilkår, gjennom å bli vurdert langs de samme tildelingskriteriene. I praksis fører den nye organiseringen til at en større del av pengepotten blir tilgjengeliggjort for en større andel av organisasjonene på feltet, noe som bidrar positivt til mangfold i aktører og tilbud.

Den nye organiseringen, hvor alle midlene forvaltes av KDI, har slik Rambøll vurderer det et potensial for å bidra til mer forutsigbarhet for organisasjonene, ettersom det tidligere blir fastslått hvor mye midler det kan søkes om og hvordan midlene blir tilgjengeliggjort. For å bidra til økt forutsigbarhet for organisasjonene, er det imidlertid behov for å lyse ut midlene og fatte vedtak tidligere. Kontinuitet og forutsigbarhet er prinsipper som styrer fordelingen av midler i dag. Tidligere ble disse hensynene spesielt godt dekket for de enkelte organisasjonene som mottok midler over statsbudsjettet. Forutsigbarheten var imidlertid spesielt lav for andre organisasjoner fordi størrelsen på potten til fordeling gjennom søknad varierte stort fra år til år. Etter Rambølls vurdering er det samtidig en nøkkel at fordelingen fortsatt skjer etter prinsippene om kontinuitet og forutsigbarhet. Organisasjonene er avhengige av å få tilskudd over flere år for å kunne utvikle og videreutvikle sine innsatser og aktiviteter til sine målgrupper, og opprettholde et kvalitativt

godt og tilpasset tilbud. Et annet moment ved at KDI forvalter hele potten er at de selv i større grad vil kunne styre tildelingskriteriene etter de målgruppene og aktivitetene de som faglig instans anser som viktige.

Samtidig finner vi at flere organisasjoner er opptatt av størrelsen på den samlede potten med søkbare midler. KDI oppgir at de formidler søknadssummen så snart den blir bestemt. Det er viktig for organisasjonene. Utfordringen ligger dels i at summen blir kjent på et sent tidspunkt. En tidligere og tydeligere indikasjon på hvor store tildelinger som kan forventes, kan hjelpe organisasjonene med å planlegge tilbudene sine, bemanning, dimensjonere søknadene sine og planlegge for eventuell øvrig finansiering. Videre gir det organisasjonene et bedre grunnlag for å vurdere hvorvidt de ønsker å skrive søknad eller ikke, og bør ha innvirkning på hvor stor pengesum de søker. For organisasjoner med få ressurser til denne type arbeid, vil det være nyttig informasjon slik at de kan prioritere sin innsats etter slik informasjon.

Det er et stort antall søknader sammenlignet med størrelsen på tildelingspotten. Etter Rambølls vurdering kan dette føre til at flere organisasjoner på sikt ser at de ikke ønsker å søke, og dermed faller utenfor KDIs påvirkning og mulighet til å bistå. I verste konsekvens kan det gjøre at organisasjonene mister et viktig inntektsgrunnlag og må redusere sitt tilbud til målgruppen. De store organisasjonene med gode ressurser til å søke vil fortsette å søke og motta tilskudd. I ytterste konsekvens vil dette kunne medføre at langt færre organisasjoner er aktive på KDIs virksomhetsområde, og svekke tilbudet til domfelte og tidligere domfelte.

Ettersom organisasjoner har blitt tildelt midler direkte over statsbudsjettet tidligere, ser vi på det som viktig at KDI hensyntar prinsippet om kontinuitet når de nå fordeler hele potten. Det gir organisasjonene forutsigbarhet i sitt arbeid, og gir disse også mulighet til å bli kjent med søknadsprosessen slik at de også på sikt kan levere tilfredsstillende søknader. Det vil også kunne være hensiktsmessig å bistå organisasjonene som tidligere ikke har søkt, men fått direkte tildeling, med deres søknad. Mange av organisasjonene har planlagt aktiviteter og tilbud ut ifra at de får tildeling hvert år, og derfor blir det viktig at KDI hensyntar dette i sin tildeling.

Videre er Rambølls vurdering av utvikling og gjennomføring av aktiviteter og tiltak over flere år ofte kan bidra positivt til kvaliteten på tilbudet. Slik ordningen fungerer i dag, kan organisasjonene kun søke om tilskudd for ett år, slik at de må søke hvert år selv om de ønsker tilskudd til gjennomføring av det samme tilbudet som tidligere. Det gir organisasjonen liten forutsigbarhet. For mange av organisasjonene er det utfordrende å planlegge for aktiviteter for flere år ettersom inntektsgrunnlaget er usikkert. Det kan gå ut over utvikling av aktiviteter og tiltak. Vår vurdering er at ved å åpne for å søke over flere år, vil det gjøre utviklingsarbeidet til organisasjonene enklere, og igjen bidra til et bedre tilbud for sluttbrukerne. Med dette sagt, ligger dette utenfor KDIs handlingsrom. Siden det er vanlig praksis at tilskudd som fordeles over statsbudsjett bevilges for ett år av gang og statsbudsjettets poster og størrelser avgjøres av regjering, er dette en politisk avgjørelse som må tas i Stortinget,

3.2 Forvaltning

I dette delkapittelet redegjør vi for funn i evalueringen knyttet til ordningens forvaltning.

Oppdragets problemstillinger deler «forvaltning» inn i tre ulike deler:

- **Søknad:** hvordan oppleves søknadsprosessen og krav til søknaden av organisasjoner som har eller ikke har mottatt tilskudd og av KDI? Hva fungerer godt og hva kan forbedres eller effektiviseres?
- **Rapportering:** hvordan oppleves rapporteringskravene av organisasjoner som har mottatt tilskudd og av KDI? Hva fungerer godt og hva kan forbedres eller effektiviseres?

- **Kontroll:** hvordan opplever KDI og mottakerorganisasjonene rutinene for kontroll?

I spørreundersøkelsen til organisasjoner i målgruppen ble respondentene bedt om å ta stilling til følgende påstander knyttet til ulike dimensjoner ved forvaltningen av ordningen. På de fleste påstandene svarer organisasjonene i snitt noe positivt. Besvarelsene viser imidlertid at respondentene heller mot en noe mer negativ opplevelse av hvorvidt tilskuddsordningen tildeles på en forutsigbar måte, om det er enkelt å forstå hvordan KDI fordeler tilskudd og om tilskuddsordningen er rettferdig. Disse forholdene blir nærmere redegjort for i underkapitlene som følger.

Tabell 3-2 Hvordan opplever du tilskuddsordningen?

	Snitt 1-5
Informasjon om tilskuddsordningen er enkelt tilgjengelig på internett	3,3
Retningslinjene til tilskuddsordningen er enkle å forstå	3,3
Jeg har fått tilstrekkelig og god informasjon om hva som kreves for å få tilskudd	3,3
Tilskuddsordningen tildeles på en effektiv måte	3,2
Tilskuddsordningen når bredt ut til ulike organisasjoner	3,2
Tilskuddsordningen er en transparent ordning	3,1
Tilskuddsordningen tildeles på bakgrunn av god faglig innsikt	3,1
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>	
Tilskuddsordningen tildeles på en forutsigbar måte	2,8
Det er enkelt å forstå hvordan KDI fordeler tilskudd	2,7
Tilskuddsordningen er rettferdig	2,6

3.2.1 Beskrivelse av krav til søknad

3.2.1.1 Formelle krav til søknaden og frister

Forskriften beskriver at søknaden skal inneholde:

- En beskrivelse av søkers særskilte kvalifikasjoner for å gjennomføre tiltaket
- En beskrivelse av formålet og forventet resultat av å gjennomføre tiltaket, samt geografisk område
- En plan for gjennomføring av tiltaket og eventuelle planer for videreføring av tiltaket
- Budsjett for tiltaket det søkes om
- Beløp søkeren har mottatt tidligere fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) eller underliggende organer, og om søkeren har søkt om midler fra andre offentlige myndigheter eller finansieringskilder

I regelverket for tilskuddsordningen¹⁵ står følgende krav til hva søknad om tilskudd skal inneholde. Denne beskrivelsen er mer detaljert og konkret på hva søkerne skal oppgi enn i forskriften:

¹⁵ <https://www.kriminalomsorgen.no/getfile.php/4743579.823.naqmqtkauziak/Regelverk%2B-%2Btilskudd+post+70+2020.pdf>

- angi søkerens navn, adresse, organisasjonsnummer, kontonummer, epostadresse, telefonnummer og kontaktperson
- ha årsberetning, regnskap og vedtekter vedlagt
- angi særlige kvalifikasjoner søkeren måtte ha for å gjennomføre tiltaket
- angi hva søkeren vil oppnå med tilskuddet og forventet resultat
- angi hvem tilskuddet skal rettes mot og det geografiske området det vil bli brukt
- angi en plan for gjennomføringen av tiltaket, aktiviteten e.l. med virkemidler, samarbeidspartnere og tidsrammer
- opplyse om eventuelle planer om å videreføre tiltaket
- angi muligheter for å koordinere med andre organisasjoner
- fremlegge budsjett for tiltaket
- angi om og eventuelt i hvilket år søkeren tidligere har mottatt tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet eller underliggende organer
- angi beløpet det søkes om
- oppgi søkerens egenandel
- oppgi hvilke beløp søkeren har søkt om fra andre offentlige myndigheter eller fra andre finansieringskilder
- redegjøre for inntektsgivende aktiviteter søkeren måtte ha.

I tillegg til opplysningene nevnt over, kan KDI be om ytterligere opplysninger for å vurdere søknaden. Søknader om tilskudd sendes elektronisk til KDI, mens dette tidligere år ble gjort både gjennom e-post og vanlig post. Det kan søkes om driftstilskudd, prosjekttilskudd eller begge deler.

KDI ønsker å foreta tildelingen kort tid etter søknadsfristen, som i forskriften er satt til 1. desember. Søknadsfristen har imidlertid variert årlig. For 2021 ble søknadsfristen satt til 29. januar. Hvordan KDI vurderer søknadene omtales nærmere under kapittel 3.2.

3.2.1.2 KDIs vurdering av søknadene og type prosjekter som prioriteres

En søknad om tilskudd sendes elektronisk til KDI og vurderes av KDI samlet. KDI tildeler tilskudd for ett år om gangen etter en skjønnsmessig vurdering av i hvilken grad prosjektet som det er søkt om bidrar til å oppfylle formålet med tilskuddsordningen i tråd med forskriften for ordningen. Tiltak som bidrar til å oppfylle ordningens formål blir prioritert¹⁶. Tiltak som bidrar til nettverksbygging, tiltak som bidrar til å motivere domfelte med rusproblemer til å få behandling, tiltak innen musikk og teater og hvor søker er interesseorganisasjon for domfelte blir ifølge regelverket for tilskuddsordningen tillagt vekt i tildelingen. Rambøll kjenner ikke til om det gjøres noen prioriteringer mellom disse.

Av kontinuitetshensyn og for å sikre forutsigbarhet i behandlingen av søknadene legges det vekt på om organisasjonen tidligere har mottatt tilskudd. Dersom det tildeles tilskudd til et prosjekt som skal gå over flere år, vil som regel søknader for videre støtte til samme prosjekt bli prioritert. KDI ønsker å tilrettelegge for kontinuitet og et forutsigbart samarbeid som bidrar til god flyt i tjenestetilbudet.

Tidligere år har søknadene blitt vurdert etter 20/22¹⁷ ulike kriterier, delt inn i seks/åtte¹⁸ «områder». Hvert av kriteriene gav opp til enten to eller tre poeng og områdene varierte fra ett til syv kriterier. Fra og med 2021, har KDI innført et nytt vurderingsskjema hvor søkere opplyser om

¹⁶Jf. Forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen. (2020). *Forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen* (FOR-2020-12-10-2678). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-12-10-2678>

¹⁷ Antall kriterier ble redusert fra 22 til 20 i 2019

¹⁸ Antall områder ble redusert fra åtte til seks i 2019

etterspurt informasjon. Det nye søknadsskjemaet består av innfyllingsfelter for faktaopplysninger og en rekke ja/nei-spørsmål med mulighet for å oppgi mer ufullende opplysninger. Vurderingsskjemaet er delt inn i tre hovedkategorier: «Generell» (5 mulige poeng), «Rammebetingelser» (46 mulige poeng) og «Kjerneaktivitet» (85 mulige poeng). De gjør i tillegg en vurdering av «Særpreg» som kan gi ytterligere 10 poeng. Poengsummen avgjøres ut fra hvordan søker skårer på de ulike kriteriene som etterspørres i skjemaet. I teorien kan en søknad oppnå maksimalt 146 poeng, men i praksis vil dette kreve at organisasjonen kan tilby alle former for aktivitet rettet mot alle kategorier av sluttbrukere – noe ingen organisasjoner gjør.

De generelle kriteriene gis dersom søker har lagt ved årsregnskap og årsrapport for året før, samt hvilken geografisk utstrekning aktivitetene de søker om midler til dekker.

Rammebetingelseskriteriene inkluderer områdene kontinuitet, annen finansiering, aktivitetsplan, budsjett, antall domfelte som forventes nådd og samarbeid med andre aktører.

Kjerneaktivitetskriteriene vurderer i hvilken grad søkerorganisasjonens aktiviteter møter kriminalomsorgens prioriteringer, herunder hvorvidt de har aktiviteter med fokus på tilbakeføring, kulturelle tiltak, sosiale tiltak, besøk til innsatte, gjennomføring av straff i samfunnet, om de er en interesseorganisasjon for innsatte/domfelte, om de benytter programvirksomhet som er godkjent av kriminalomsorgen og hvilke målgrupper de dekker.

Ettersom forskriften stadfester at vurdering av søknader skal gjøres skjønnsmessig, er ikke poengsummen alene avgjørende for vurdering av søknad eller hvor mye tilskudd organisasjonene får. I tillegg er historikken til ordningen, altså fordelingen av tilskudd til organisasjoner gjennom Stortinget, kontinuitetsperspektivet fra tidligere fordelinger fra KDI og en vurdering av prosjektenes realisme og egenart sentrale elementer i hvordan KDI rangerer og vurderer søknadene.

3.2.1.3 Fordeling av midler - endringer 2015-2021

I 2015 var det Justiskomiteen som vedtok fordelingen av midlene for tilskuddsordningen i sin helhet. Det ble fordelt rett over 25 millioner kroner i dagens verdi.

I 2014 innførte KDI bruk av vurderingsskjema for deler av tilskuddsordningen. For denne delen av potten måtte organisasjoner søke om midler og rapportere på bruken. Av den totale potten på rund 25 millioner kroner (justert), ble omtrent halvparten gitt over statsbudsjettet og halvparten etter vurdering fra KDI. Samtidig ble organisasjonen Wayback hevet frem som en særlig viktig organisasjon og mottok omtrent halvparten av midlene som ble vedtatt på Stortinget, tilsvarende en fjerdedel av den totale potten.

I 2017 gikk tilskuddspotten litt opp, til 25,4 millioner kroner (justert), og 85 prosent ble fordelt over statsbudsjettet. Potten økte ytterligere i 2018, til 26,1 millioner kroner (justert), men ble det året fordelt utelukkende over statsbudsjettet og ingen av organisasjonene kunne sende søknad til KDI.

I 2019 ble igjen en del av potten (18 prosent) forvaltet av KDI. Justiskomiteen uttrykte derimot at noen av de frivillige organisasjonene, inkludert Nettverk etter soning, Wayback og Retretten, gjør en svært god jobb med tilbakeføring av de domfelte til samfunnet, og at det derfor er viktig at organisasjonene får mest mulig forutsigbare rammevilkår gjennom langsiktige avtaler med staten. Den samlede potten for 2019 var på 30,6 millioner kroner (justert).

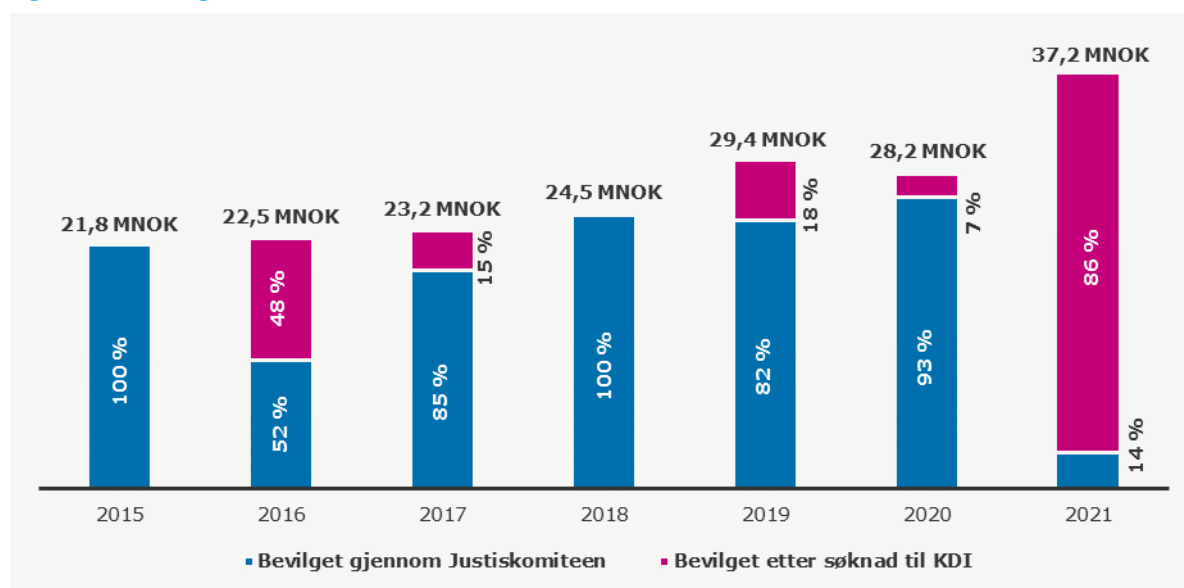
Det var ingen store endringer i potten som ble tildelt over statsbudsjettet i 2020, bortsett fra en liten økning. Samtidig ble den resterende potten som ble vurdert av KDI betydelig mindre og utgjorde kun 7 prosent av totalt 29 millioner kroner (justert).

I 2020 var det totale budsjettet på 29 millioner kroner (justert). Over 90 prosent ble forhåndsfordelt av Stortinget. Det gjenstående beløpet KDI kunne fordele gjennom søknadsprosess var dermed kun litt over 2 millioner kroner, sammenlignet med nesten 6 millioner i 2019.

Departementet fikk gjennomslag for at KDI fikk fordele en langt større andel i 2021. I hørings svar til JD (datert 17.6.2021), beskrev KDI de problematiske sidene ved at over 90 prosent av tilskuddsmidlene ble fordelt av Stortinget i 2020. At Stortinget forhåndsfordeler en stor del av de midlene som regjeringen stiller til rådighet for frivillig og ideell virksomhet uten søknadsprosedyre vanskeliggjør en tilfredsstillende resultatvurdering av midlene ifølge KDI. Med unntak av to øremerkede tilskudd (til sammen 3,3 millioner kroner), fordelte altså KDI hele potten (33,9 millioner kroner) etter søknad. I tillegg er det fra og med 2021 ikke lenger et krav om at søkere er registrert i Frivillighetsregisteret, men heller brukt som grunnlag for prioritering i tildelingen.

Figuren under oppsummerer størrelsen på midlene til fordeling mellom 2015-2021.

Figur 3-1 Fordeling av midler 2015- 2021

3.2.2 Funn og erfaringer med søknadsprosessen

3.2.2.1 Informasjon og støtte

Det er ulike oppfatninger blant organisasjonene om informasjon om tilskuddsordningen er enkelt tilgjengelig, og om de har fått tilstrekkelig og god informasjon om hva som kreves for å få tilskudd. Det fremkommer både av resultatene fra spørreundersøkelsen og intervjuer med organisasjonene. F.eks. mener de fleste organisasjonene som besvarte spørreundersøkelsen at informasjon om tilskuddsordningen er enkelt tilgjengelig på internett, at retningslinjene for tilskuddsordningen var enkle å forstå og at de har fått tilstrekkelig og god informasjon om hva som kreves for å få tilskudd. Dette gjelder spesielt organisasjoner som kjenner godt til ordningen fra tidligere og har mottatt midler gjennom mange år. Disse organisasjonene reflekterer samtidig

over at organisasjoner som ikke har erfaring med tilskuddsordningen fra tidligere, med større sannsynlighet vil ha vanskeligheter med å orientere seg om gjeldende krav og retningslinjer. Det handler bl.a. om at organisasjoner som tidligere har søkt gjennom ordningen, mottar påminnelser om søknadsprosessen fra KDI på epost. Flere organisasjoner forteller også at de fikk kjennskap til tilskuddsordningen gjennom tilfeldigheter, og mener at ordningen kunne vært markedsført bedre.

For organisasjonene som har hatt spørsmål i løpet av søknadsprosessen, understreker de fleste at KDI var imøtekomende og profesjonelle i sine tilbakemeldinger, og at det var lav terskel for å kontakte KDI per telefon eller epost. KDI beskrives blant annet som forståelsesfulle og løsningsorienterte.

3.2.2.2 Søknadsskjema

I 2021 benyttet KDI for første gang et søknadsskjema i Microsoft Excel-format. Noen av organisasjonene er fornøyde med innretningen av det nye søknadsskjemaet, blant annet fordi det kommuniserer tydeligere hvilken informasjon som KDI ønsker i søknaden enn hva som var tilfellet tidligere. I tillegg krever skjemaet mindre tekst og forklaringer enn tidligere søknadsskjemaer i Microsoft Word-format. Samtidig er det mange av organisasjonene som oppgir at søknadsskjemaet er tidkrevende å fylle inn og tidvis vanskelig å forstå. Av konkrete innspill til forbedringsmuligheter finner vi å vie større plass i søknadsskjemaet til hvilke mål organisasjonene jobber for å nå innen kriminalomsorgen og hvordan organisasjonene planlegger for å jobbe mot de gitte målene. Dette innspillet går imidlertid på akkord med et ønske om tydelige svarkategorier som for mange søkere kan redusere tidsbruken og som samtidig kan bidra til effektivisering av behandlingen av søknadene.

Et annet forslag til forbedring, gjelder den tekniske løsningen. Det er flere organisasjoner som foreslår at søknadsprosessen burde vært teknisk tilrettelagt på en annen måte enn et Excel-skjema, fortrinnsvis gjennom en elektronisk søknadsportal. I intervjuene peker organisasjonene på tilskuddsordninger som allerede benytter slike elektroniske løsninger. Informantene viser til at f.eks. HelseDirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet benytter Altinn.no. Løsningen innebærer identifisering av søkerorganisasjonen og signering ved hjelp av BankID. Videre er det flere som nevner de elektroniske søknadsportalene til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet som gode eksempler. Organisasjonene trekker frem følgende fordeler med de overnevnte søknadsportalene:

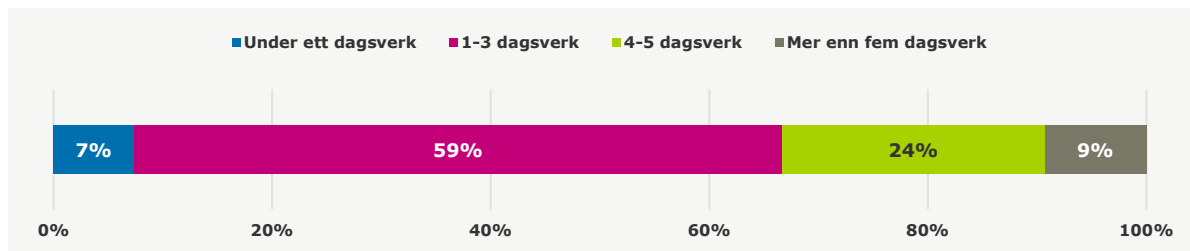
- Søknad, søknadskrav/retningslinjer og rapportering er samlet på ett sted og enkelt å finne tilbake til på et senere tidspunkt.
- Elementene i søknaden ligger klare, og søknaden er lett å fylle inn. Dette gjelder også for rapportering.
- Det er en trygghet i at søknaden kan lagres underveis i prosessen, at det ikke er mulig å sende inn før alle obligatoriske felter er fylt inn (noe som sikrer at ikke noe er glemt) og at man mottar kvittering for levert søknad automatisk. KDI sender mottaksbekreftelse også i dag, men prosessen er ikke automatisert.
- Organisasjonen benytter BankID til identifisering og signering.
- I noen tilfeller muliggjør søknadsportalen direkte dialog med saksbehandler i søknadsskjemaet. I dag har organisasjonene mulighet til å ringe eller sende e-post til KDI ved behov.

3.2.2.3 Søknadskrav

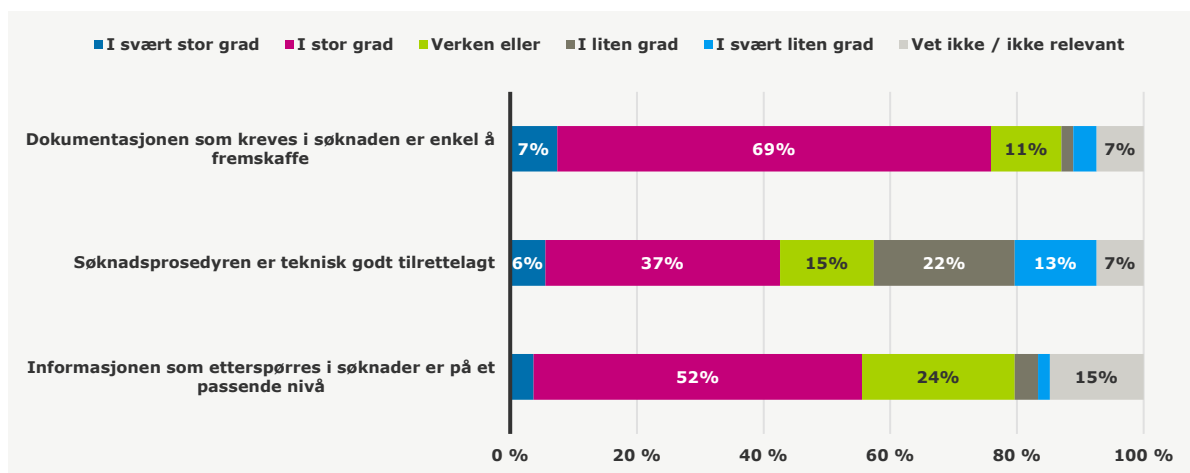
Samlet sett vurderer organisasjonene at søknadskravene er hensiktsmessige- med tanke på tidsbruk og dokumentasjonskrav. Likevel er det mange organisasjoner som oppgir at ressursbruken knyttet til søknad ikke er proporsjonal med summen de får tildelt. Over halvparten av organisasjonene som besvarte spørreundersøkelsen oppgir å bruke 1-3 dagsverk på søknaden,

og at informasjonen som etterspørres i søknaden er på et passende nivå. 76 prosent av organisasjonene oppgir at dokumentasjonen som kreves i søknaden er enkel å fremskaffe. 72 prosent oppgir at de gjenbraker informasjon fra tidligere år. Noen organisasjoner fremhever at det er krevende å lage en aktivitetsplan og et budsjett til søknaden. Dette handler blant annet om at organisasjonene ikke nødvendigvis har kapasitet til å utarbeide alle detaljer før de vet om de har finansiering til å gjennomføre planene. Samtidig understreker disse organisasjonene at de ser verdien av ha en detaljert aktivitetsplan og et budsjett, både for KDIs vurdering av søknaden og for egen del.

Figur 3-2 Hvor mye tid søkere bruker på søknadsprosessen

Figur 3-3 Hvordan søkere opplever søknadsprosessen

Organisasjonene har flere tilbakemeldinger på selve søknadsskjemaet. Noen organisasjoner synes at et Excel-skjema med forhåndsdefinerte kategorier for organisasjonens kjerneaktiviteter forenkler søknadsprosessen sammenlignet med å skrive en søknad med fritekst. Andre organisasjoner opplever at deres aktiviteter faller utenfor de forhåndsdefinerte kategoriene, og at skjemaet dermed blir vanskelig å forholde seg til. Et forslag til forbedring fra disse organisasjonene, er å inkludere flere åpne svarkategorier i søknadsskjemaet. For enkelte av organisasjonene oppleves det som problematisk at skjemaet ikke har et sterkere fokus på hvilke mål innen kriminalomsorgen organisasjonen arbeider for å oppnå, og hvordan deres aktiviteter kan bidra til dette. Organisasjonene kan i dag legge ved alle dokumenter de mener er hensiktsmessige. Organisasjonene forteller at de har behov for å kunne legge ved vedlegg for å presisere aktivitetstilbudet og merverdien av tiltaket. Enkelte organisasjoner er imidlertid usikre på om vedleggene tas i betraktning i vurderingen av søknaden. Organisasjonene fremhever også at et sterkere fokus på målsetninger i søknadsskjemaet vil gjøre det enklere for KDI å vurdere aktiviteten opp mot overordnede mål på kriminalomsorgsfeltet.

3.2.2.4 Organisasjonenes opplevelse av hvordan søknadene vurderes

Det er ulike oppfatninger blant organisasjonene om tilskuddsordningen er en rettferdig og transparent ordning, og om det er enkelt å forstå hvordan KDI fordeler tilskudd. Det fremkommer av både spørreundersøkelsen og intervjuer med organisasjoner. Likevel er det få organisasjoner som har klaget på tilskuddsvedtaket. Det virker å handle om organisasjonenes forståelse for at en begrenset tilskuddssum skal fordeles på mange søkere. Organisasjoner som har klaget på vedtaket, oppgir at de var fornøyde med måten klagen ble behandlet på.

KDI benytter et poengsystem for å vurdere organisasjonenes søknader (ref. kapittel 3.2.1.2 *Vurdering av søknadene og type prosjekter som prioriteres*). I et intervju presiserer KDI at poengsystemet benyttes til å vurdere hvilke organisasjoner som får innvilget tilskudd, men *ikke* størrelsen på tilskuddet. Det er flere organisasjoner som oppgir at de ikke forstår hvilke vurderinger som ligger til grunn for KDIs fordeling av midler, og som ønsker større åpenhet rundt hvem som mottar midler gjennom tilskuddsordningen og hvorfor. En organisasjon sier:

«Det er vanskelig å forstå hvilke prioriteringer som legges til grunn, og hvordan ulike kriterier vektles mot hverandre.»

En annen organisasjon sier:

«Jeg kan ikke huske at det var klart hvorfor vi ikke fikk innvilget mer. Det jeg kan si er at det er veldig viktig at det er klare definisjoner på hvorfor man får og hvorfor man ikke får mer midler, for da har man det å strekke seg etter.»

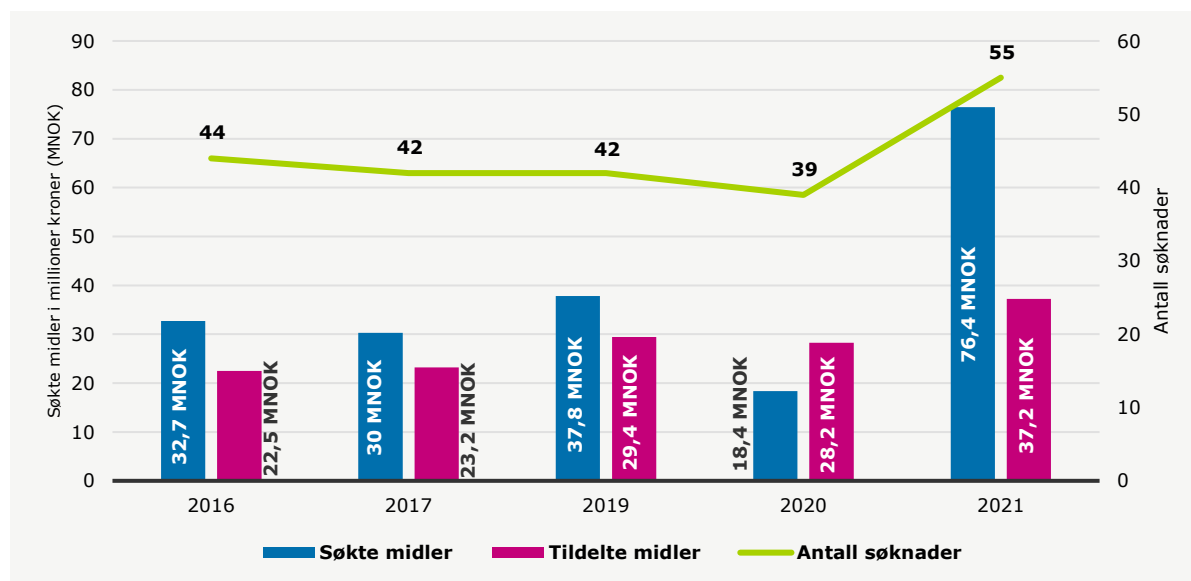
I tilbakemeldingen på søknaden fra KDI, oppgis det hvor mye tilskudd organisasjonen får tildelt samt den totale potten til fordeling og antall søkere. I intervjuene beskriver flere organisasjoner at de savner en nærmere begrunnelse for hvorfor de fikk tildelingssummen de gjorde. Ønsket om en tydeligere begrunnelse for tildelingssummen, virker spesielt å gjelde organisasjoner som fikk avslag på søknaden eller en lavere tildelingssum enn de søkte om. Det fremkommer både av spørreundersøkelsen og intervjuer med organisasjonene.

Flere av organisasjonene forteller at synkende bevilgninger til kriminalomsorgen og dermed tilbudene til de innsatte, bidrar til å sperre for mulighetene organisasjonene har til å gjøre sitt arbeid. En av organisasjonene vi har snakket med forteller at de ikke lenger søker om tilskudd fra KDI, siden fengselet ikke har ressurser til å frakte fangene til aktiviteter utenfor fengselet.

3.2.2.5 Antall søknader, søknadssummer og tildelingssummer

KDI mottar mange søknader for tilskuddsordningen, hvor den samlede søknadssummen er langt større enn den samlede potten (se figur 4.1). Når det i tillegg tas i betraktning at KDI kun har hatt myndighet til å bevilge en liten andel av denne samlede potten, er forholdet mellom søkte midler og tilgjengelige midler svært stor. I 2017, for eksempel, mottok KDI søknader som til sammen utgjorde omtrent 30 millioner kroner, men tildelte i underkant av 4 millioner kroner.

Figur 3-4 Antall søknader, søknadssum og tildelingssum (2016-2021)

Note: Tildelte midler inkluderer øremerkede midler (e.g. Prop 1 S)

I behandlingen av søknadene understreker KDI at hensynet til *kontinuitet* i tildelingene til organisasjonene veier tungt. Det gjelder også for støtten til mindre ideelle og frivillige organisasjoner. KDI forklarer at hensynet til kontinuitet kan være ufordelaktig for førstegangssøkere til tilskuddsordningen. Prioriteringer av kontinuitet er i tråd med signaler fra departementet (se underkapittel 3.1.3). I behandlingen av søknadene tar KDI også hensyn til organisasjonenes aktivitetsnivå. Det handler om hvorvidt organisasjonen har mange eller få aktiviteter planlagt. For å vurdere organisasjonenes aktivitetsnivå, skal organisasjoner levere et forslag til aktivitetsplan sammen med søknaden.

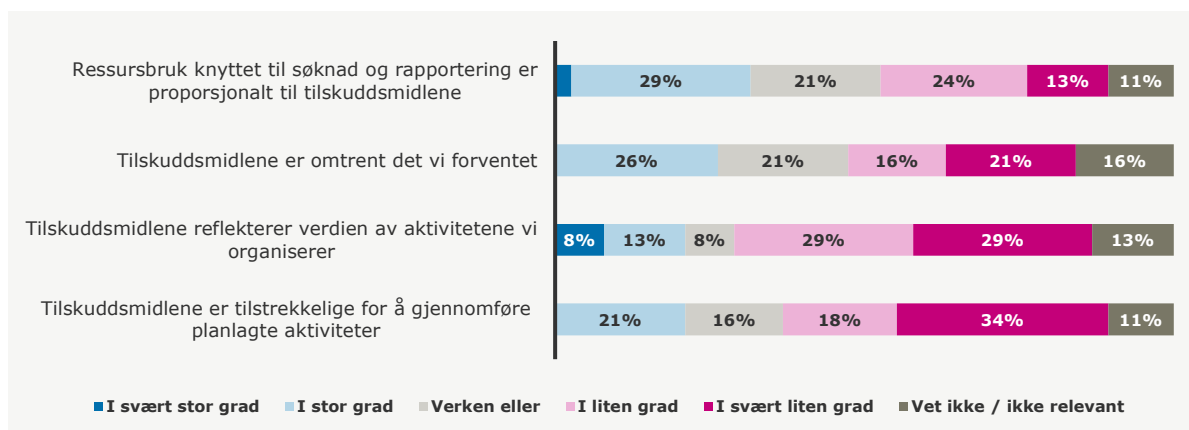
Gjennom intervjuer fremkommer det at et fåtall organisasjoner opplever at tilskuddsmidlene reflekterer verdien av aktivitetene de organiserer eller at midlene er tilstrekkelige for å gjennomføre planlagte eller ønskede aktiviteter. Det er videre noen som viser til et dilemma som ligger i det å skulle sikre at organisasjoner som tidligere har søkt gjennom tilskuddsordningen opplever at ordningen er forutsigbar fra år til år, samtidig som nye organisasjoner får en reell mulighet til å få tilsagn om støtte. Disse hensynene, kombinert med at den samlede potten til tildeling er langt mindre enn total søknadssum, gjør at flere organisasjoner opplever at midlene fordeles litt tynt over mange organisasjoner. En organisasjon formulerer dilemmaet på følgende måte:

Jeg synes at nye søkere skal slippe til, og at tidens puls skal få innvirkning på hvem som kommer i betraktning. Jeg synes at løsningen [i 2021, hvor alle organisasjoner må søke om midler til KDI] skal bestå, men at pengesekken må i hvert fall fordobles, kanskje mer med tanke på andelen søkere.

I figur 3-5 fremkommer det fra spørreundersøkelsen hvordan organisasjonene opplever nivået på tildelingen opp mot ressursbruk, forventninger og aktiviteter. Over halvparten av organisasjonene opplever at tilskuddsmidlene i liten eller svært liten grad reflekterer verdien av aktivitetene de organiserer. Omtrent halvparten av organisasjonene oppgir også at tilskuddsmidlene i liten eller svært liten grad er tilstrekkelige for å gjennomføre planlagte aktiviteter.

Figur 3-5 Hvordan tilskuddsmottakerne opplever tilskuddsmidlene

Intervjuene understøtter funnene fra spørreundersøkelsen. Enkelte organisasjoner peker på at de lave tildelingssummene som kommer av at potten fordeles på svært mange organisasjoner, medfører at det blir lite handlingsrom for den enkelte organisasjonen/aktiviteten. Det påvirker også muligheten til å utvikle nye tiltak (se delkapittel 3.3.4.2). Konsekvensen er samtidig at organisasjonene blir nødt til å søke midler andre steder og/eller benytte organisasjonens egenkapital for å kunne gjennomføre aktivitetene som de har planlagt. Uten tilgang på andre finansieringskilder vet ikke organisasjonene om de har nok midler til å gjennomføre aktivitetene på forhånd. Dagens ordning er dermed med på å skape en betydelig risiko for enkelte organisasjoner.

3.2.3 Beskrivelse av krav til rapportering og kontroll

3.2.3.1 Rapporteringsplikter og kontrolltiltak

Tilskuddsmottakerne har også visse krav til rapportering innen 1. april året etter tilskuddets gjeldende år. For 2021, har KDI bedt organisasjonene om en kort foreløpig rapportering om måloppnåelsen innen 1. februar 2022. For tilskudd på 200 000 kr eller mer, må det leveres revisorbekreftet ordinært årsregnskap for organisasjonen. Tilskuddet må også synliggjøres i en note i det ordinære årsregnskapet. Dersom tilskuddet er på under 200 000 kr, må det leveres en forenklet oversikt over regnskapet for hvordan tilskuddet er brukt. Resultat- og måloppnåelse i henhold til tilskuddsordningens mål og vurderingskriterier må også rapporteres. Tilskuddsmottaker må redegjøre for tilfredsstillende gjennomføring av tiltaket.

Dersom organisasjonene som mottar tilskudd ikke oppfyller kravene i forskriften og tilskuddsvedtaket, kan KDI innføre strengere rutiner for rapportering, avslå eventuelle søknader i fremtiden, redusere størrelsen på eventuelle tilskudd i fremtiden, eller kreve tilbakebetaling av tilskuddet. Dette har vi ikke funnet eksempler på.

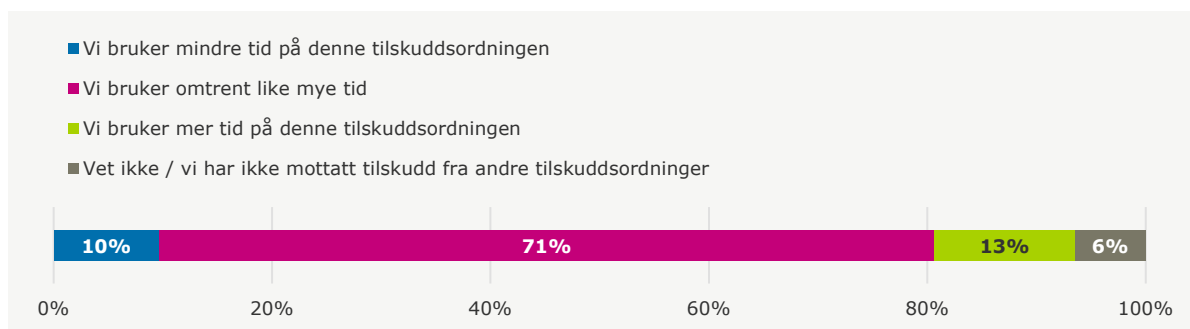
Det følger visse aktivitetskrav for tilskuddsmottakerne. Det er krav om at tilskuddet brukes til det formålet, de aktivitetene og til det budsjettet som ligger til grunn for vedtaket. Eventuelle samarbeidspartnere må være innforstått med vilkårene for tilskuddet. Med mindre noe annet er fastsatt av tilskuddsvedtaket, skal tilskuddet benyttes innen 12 måneder etter utbetaling. KDI har mulighet til å utdype kravene og det kan fastsettes ytterligere rapporteringskrav i tilskuddsvedtaket.

3.2.4 Funn og erfaringer knyttet til rapportering

Samlet sett er tilskuddsmottakerne tilfredse med kravene til rapportering. I dag rapporterer organisasjonene ved å sende en e-post til KDI, som skal inneholde årsregnskap og en beskrivelse av hvordan tilskuddet er benyttet (for en nærmere beskrivelse av rapporteringskrav, se 3.2.3.1 *Rapporteringsplikter og kontrolltiltak*). Organisasjonene mottar dermed en bekreftelse på at rapporten er mottatt. Flere organisasjoner ønsker en nærmere tilbakemelding fra KDI på sin rapport.

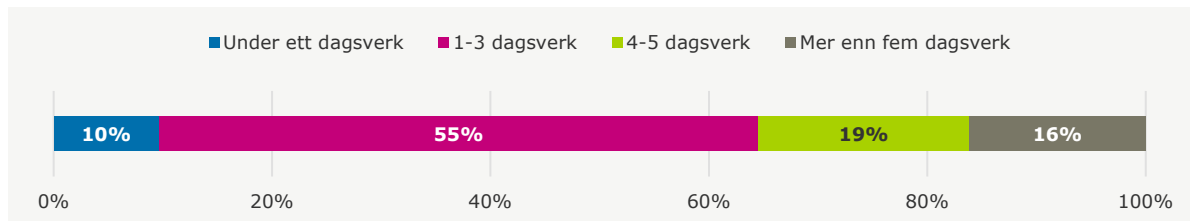
Det er få tilskuddsmottakere i vår undersøkelse som opplever å bruke mer tid på rapportering for denne tilskuddsordningen enn øvrige tilskuddsordninger. Over halvparten av tilskuddsmottakerne bruker 0-3 dagsverk på rapportering.

Figur 3-6 Hvor mye tid tilskuddsmottakerne bruker på rapportering, sammenlignet med andre tilskuddsordninger

n=31

Figur 3-7 Hvor mye tid tilskuddsmottakerne bruker på rapportering

n=31

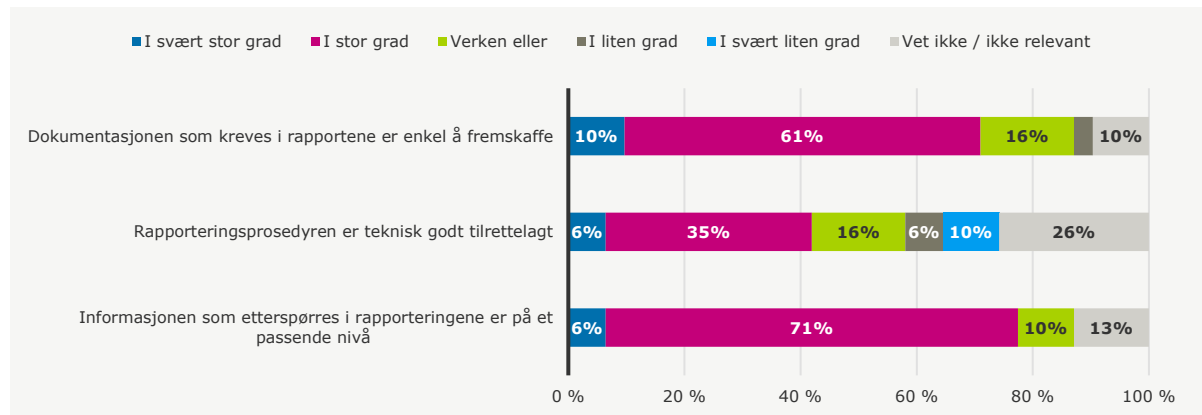
Spesielt blant organisasjoner som mottar en lav tildelingssum, er det flere som opplever at ressursbruk knyttet til rapportering ikke er proporsjonal med summen som blir tildelt. For disse organisasjonene, handler det bl.a. om at tilskuddet må synliggjøres i revisorbekreftet ordinært årsregnskap.

Gjennom spørreundersøkelsen og intervjuene er det flere av organisasjonene som oppgir at rapporteringskravene har blitt tydeligere de siste årene. I intervjuene med organisasjonene fremkommer det også at flere etterlyser tydeligere retningslinjer for hva som skal inngå i årsberetningen for å tilfredsstillere rapporteringskravet. Noen organisasjoner etterlyser en mal for rapportering, som kan bidra til å tydeliggjøre rapporteringskravene. En organisasjon sier:

«Vi kunne gjerne brukt tiden og pengene på å løse våre oppgaver heller enn å bruke mye tid på regnskap. Retningslinjer for å gjøre det enklere digitalt hadde vært fint! Det burde nok være en egen digital ordning for regnskap for frivillige organisasjoner.»

I likhet med eksemplet over, er det flere organisasjoner som foreslår at rapporteringen bør skje gjennom en elektronisk søknadsportal.

Figur 3-8 Hvordan tilskuddsmottakerne opplever rapporteringsprosessen

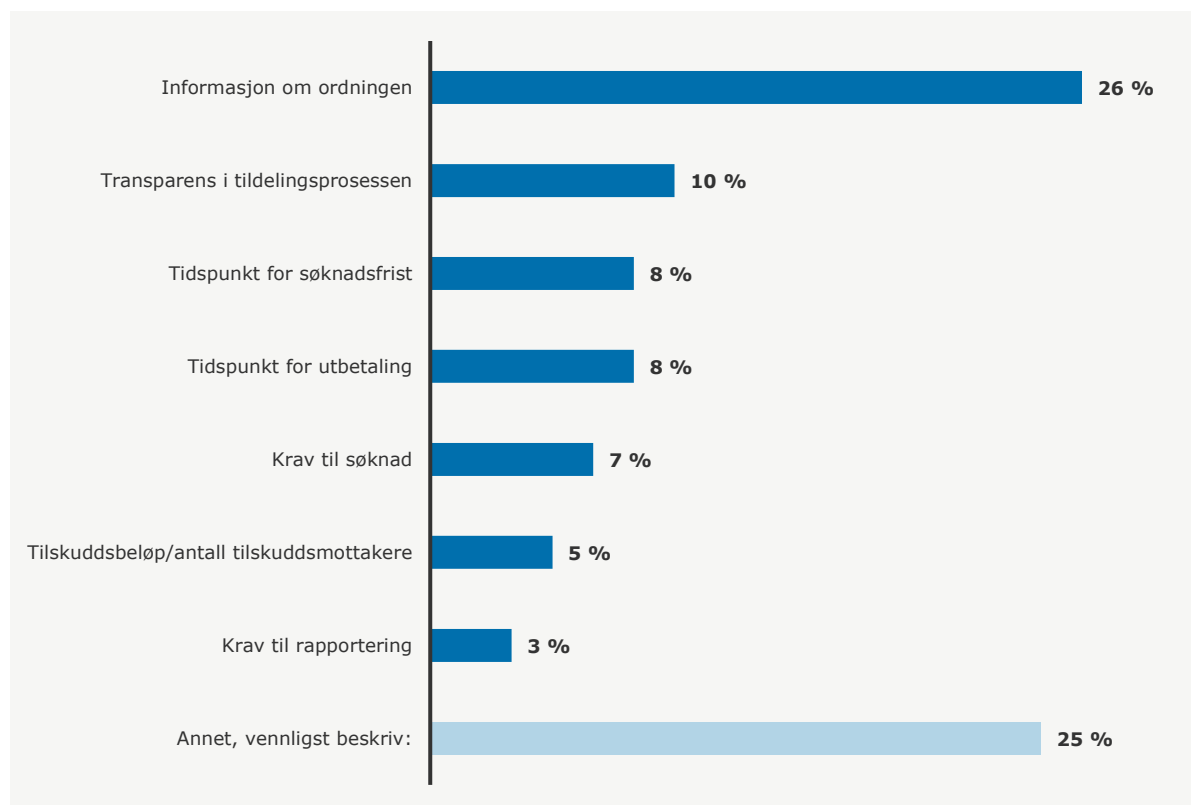
n=31

I forbindelse med rapporteringskravene, har også KDI pekt på dilemmaet ved at fristen for rapportering fra året før kommer etter søknadsfristen for neste år, noe som gjør at de ikke kan bruke organisasjonenes erfaringer og resultater fra året før i vurderingen av årets søknad (organisasjonene trekker også frem dette, ref. kapittel 3.2.2 *Funn og erfaringer med søknadsprosessen*). Utover levering av regnskap og årsrapport oppgir ikke organisasjonene at de blir kontrollert av KDI. Flere tar i intervjuer til orde for at KDI skal besøke organisasjonene og se arbeidet de gjør. I tillegg til å gi større innsyn for KDI i hvordan organisasjonene forvalter støtten de får, peker de på at KDI ved å besøke dem vil få bedre forståelse for hvilke behov straffedømte har, og at de vil ha bedre grunnlag til å vurdere hvilke organisasjoner som gjør seg fortjent til støtte det kommende året. I et intervju understreker KDI at mulighetene for kontroll er blitt større nå som hele tildelingssummen fordeles av KDI. Tidligere hadde ikke KDI mulighet til å undersøke hvilke kriterier som lå til grunn for Stortingets (for)fordeling over post 70. KDI oppgir videre at de har besøkt flere store tilskuddsmottakere, men ser det som en utfordring at de av ressurs hensyn ikke kan besøke alle og at noen er mer ressurskrevende å besøke enn andre på grunn av geografisk beliggenhet. Et annet moment er at dialogen med organisasjonene faller utenfor KDI sitt mandat, og egentlig er kriminalomsorgens enheter og regionskontorer sitt ansvarsområde.

3.2.5 Organisasjonenes vurderinger av hva som kan forbedres i ordningen

På spørsmål om hvilke områder som kan forbedres eller forenkles, viser flest til at informasjon om ordningen kan formidles bedre, jf. figur 3-9. I tillegg ønsker enkelte organisasjoner en endring av tidspunkt for søknadsfrist og utbetaling av tilskuddene. Organisasjonene svarer også andre elementer enn hva vi spurte om i spørreundersøkelsen. Dette gjelder særlig forbedringer i den tekniske løsningen for søknad og rapportering, men også forutsigbarhet i søknads- og tildelingsprosessen og ønske om toårige tilskudd. Disse avhenger riktignok av behandling i departementet eller i Stortinget.

Figur 3-9 Områder respondentene mener kan forbedres eller forenkles

n=61

3.2.6 Utviklingsmuligheter knyttet til forvaltning

Basert på undersøkelsen av dagens og tidligere års forvaltning, gjennom søknad, rapportering og kontroll, samt vurderinger og erfaringer fra KDI og organisasjoner i målgruppen for ordningen, vurderer Rambøll at det er flere utviklingsmuligheter som blant annet kan bidra til en mer effektiv og transparent tilskuddsordning.

Én av utviklingsmulighetene ligger i organisasjonenes arbeid med søknadene. Vi er kjent med at tilskuddsordninger hvor innsending av søknad skjer gjennom en digital søknadsportal, eksempelvis gjennom Altinn.no, oppleves som positivt for frivillige og ideelle organisasjoner. Poengene som organisasjonene trekker fram (omtalt i kap. 3.2.2.4) er høyst valide og vil kunne lette søknadsprosessen for organisasjonene. Videre vil en digital portal med flest mulig forhåndsdefinerte kategorier, fremfor åpne svarkategorier, kunne bidra til en mer effektiv søknadsprosess. Gitt tilstrekkelige og nøyaktige svarkategorier. For mange organisasjoner er tildeling gjennom tilskuddsordninger helt avgjørende for å kunne opprettholde sitt tilbud til målgruppen, og ved å lette arbeidet med søknaden vil organisasjonene kunne fokusere mer på å utvikle sine tilbud fremfor søknadsarbeid. Samtidig kan dette være utfordrende når det også er ønsket om mulighet til å kunne sende inn mer informasjon om organisasjonenes arbeid i forbindelse med innsending av søknad. I tillegg at det er et veldig stort spenn i typer aktiviteter som det søkes om midler til, som kan gjøre det vanskelig å sammenfatte bredden i disse gjennom predefinerte svarkategorier.

Når det gjelder KDIs informasjonsarbeid i forbindelse med tilskuddsordningen, mener vi gjennomføring av et webinar kan bidra til at organisasjonene får en bedre forståelse av hva som

kreves for å få tilskudd. En gjennomgang av søknads- og tildelingskriterier er eksempler på temaer som kan presenteres gjennom et webinar. Flere av organisasjonene har liten eller ingen erfaring med tilskuddsordninger og hvordan søknadsprosess og -arbeid fungerer, og et webinar vil bidra til at tildelingskriteriene blir mer transparente for søkerorganisasjonene. Derfor anser vi dette som et tiltak som vil kunne bidra til at flere organisasjoner med få ressurser vil kunne være med å tilby målgruppen et mer mangfoldig tilbud. KDI har tidligere invitert til en erfaringsamling for tilskuddsmottakerne som driver med tilbakeføringsarbeid. Erfaringen med en fysisk samling var gode, men ulempen er at det blir vanskeligere å delta for organisasjoner som holder til langt fra hovedstadsområdet.

Vår vurdering er at behandlingen av søknader internt hos KDI virker å være sårbar. Det at det i hovedsak er en enkelt ressurs som behandler søknadene, og det i tillegg gjøres skjønnsvurderinger i behandlingen av søknadene, gjør at KDI i stor grad gjøres avhengig av denne ene ressursen. Selv om søknadsbehandlingen kontrolleres og ettergås av flere i KDI, vil en digital søknadsportal med redusert store behov for skjønsmessige vurderinger gjøre KDIs saksbehandling både mer effektiv, men også mindre sårbar for utskiftninger blant aktuelle ressurser. I lys av dette bør endringer i tilskuddsordningens poengsystem også vurderes for å redusere behovet for skjønsmessige vurderinger. Også her finner vi et dilemma ettersom KDI selv opplever at skjønsmessige vurderinger må gjøres for å hensynta alle aspektene ved tildelingen.

Videre er vår vurdering av årshjulet at den mest formålstjenlige innretningen er at fristen for rapportering faller før fristen for innsendelse av søknad for kommende år. Det vil gi KDI mulighet til å vurdere organisasjonenes oppfølging av aktivitetsplan for fjoråret i forbindelse med tildeling av tilskuddsmidler. Dette vil gi KDI et bedre beslutningsgrunnlag, men også en innsikt som gir mulighet til å gå i dialog med organisasjonen i tilfeller der det er behov for støtte og veiledning i arbeidet med målgruppen. Med dette sagt er vi også kjent med at rapporteringsarbeidet gjøres i forbindelse med organisasjonenes årsrapport, så om dette gjør det vanskelig med tidligere rapportering er vår vurdering å sette noen krav om tidligere innsendelse av oversikt over hittil gjennomførte aktiviteter som KDI kan bruke i sin vurdering av om organisasjonen har gjennomført de aktivitetene de søkte midler til, og ha dette med i vurderingen av eventuell ny søknad for kommende år. Et annet aspekt ved årshjulet er å tildele midler tidlig i kalenderåret, for å gi organisasjonene mer forutsigbarhet i sin gjennomføring av aktiviteter. For organisasjoner som planlegger sin aktivitet vil det være enklere å vite hvilke aktiviteter de kan gjennomføre i løpet av året når de vet om de får midler eller ikke, men også størrelsen på midlene.

3.3 Resultat og måloppnåelse

I dette delkapittelet redegjør vi for funn i evalueringen knyttet til resultater og måloppnåelse. Når måloppnåelse undersøkes og vurderes, er det viktig å se til formålet med tilskuddsordningen (se kapittel 3.1.1).

Oppdragets problemstillinger deler «resultat og måloppnåelse» inn i to ulike deler:

- **Omfang:** Hvilke type organisasjoner og aktiviteter har mottatt tilskudd fra ordningen? Hvor mange domfelte har deltatt i aktivitetene, og hvordan fordeler mottakerorganisasjonene seg geografisk?
- **Merverdi:** Hvordan bidrar ordningen til å skape og utvide samarbeidet mellom kriminalomsorgen og frivillig sektor? Er ordningen med på å sikre forutsigbarhet for mottakerorganisasjonene?

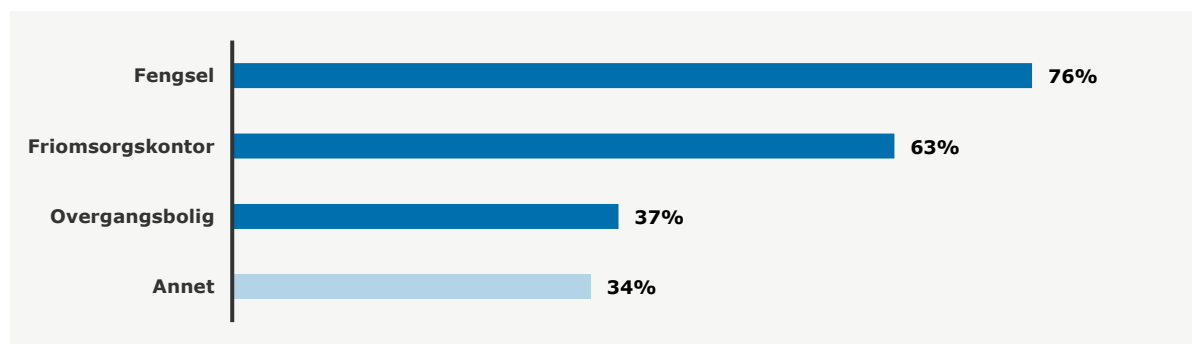
3.3.1 Beskrivelse av tilskuddsordningens omfang

3.3.1.1 Type organisasjoner og aktiviteter som har mottatt tilskudd for 2021

Organisasjonene på feltet, herunder både tilskuddsmottakerne og søkere som ikke har mottatt noen tilskudd, har stort sett aktiviteter ved flere institusjoner innenfor kriminalomsorgen, jmf figur 3-10. Hver organisasjon har i gjennomsnitt søkt om midler til aktiviteter på tvers av to institusjonstyper.

Tre av fire organisasjoner (76 prosent) som har mottatt tilskudd søkte om midler til aktiviteter i fengsel, mens to av tre (63 prosent) ønsket midler til aktiviteter i friomsorgskontorer. Overgangsboliger, som regnes som et fengsel med lavere sikkerhetsnivå, er noe mindre representert, men mer enn én av tre har også aktiviteter her. En betydelig andel har også oppgitt andre institusjoner enn de tre vi spurte om i undersøkelsen, eksempelvis rusbehandlingsinstitusjoner. Her har organisasjonene hatt mulighet til å svare flere enn kun en type institusjon.

Figur 3-10 Hvilken type institusjon tilskuddsmottakerne er tilknyttet

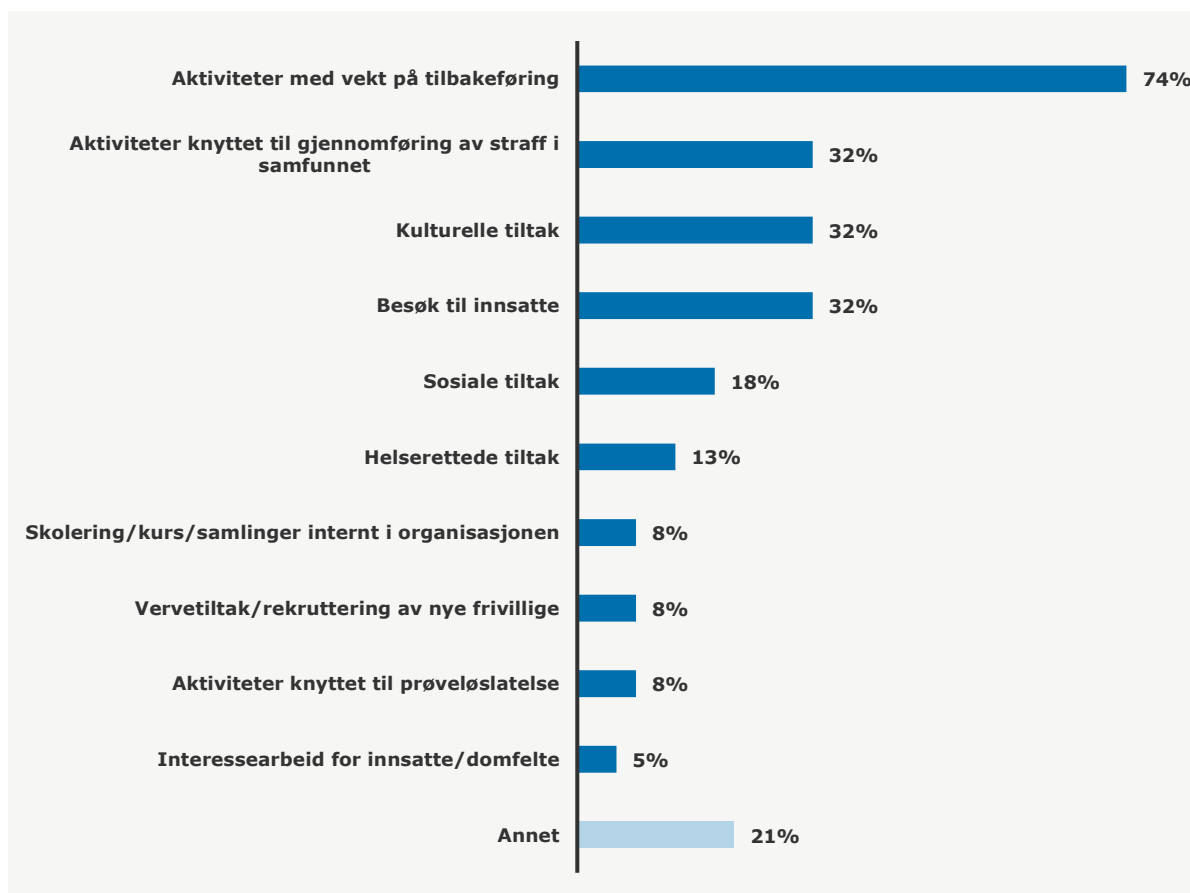

n=38

På samme måte som at mottakerorganisasjonene ofte gjennomfører aktiviteter på flere institusjoner og typer institusjoner, søker de også om midler til å gjennomføre mer enn én aktivitet eller aktiviteter med flere enn ett formål, jmf figur 3-11.

Majoriteten av organisasjoner som har mottatt tilskudd, har aktiviteter med vekt på tilbakeføring til samfunnet (74 prosent). Det er mer enn dobbelt så mange organisasjoner som de neste aktivitetene på listen – aktiviteter knyttet til samfunnsstraff (32 prosent), kulturelle tiltak (32 prosent) og besøk til innsatte (32 prosent). Her har organisasjonene hatt mulighet til å oppgi flere kategorier aktiviteter.

Figur 3-11 Hvilken type aktiviteter tilskuddsmottakere har søkt om midler til

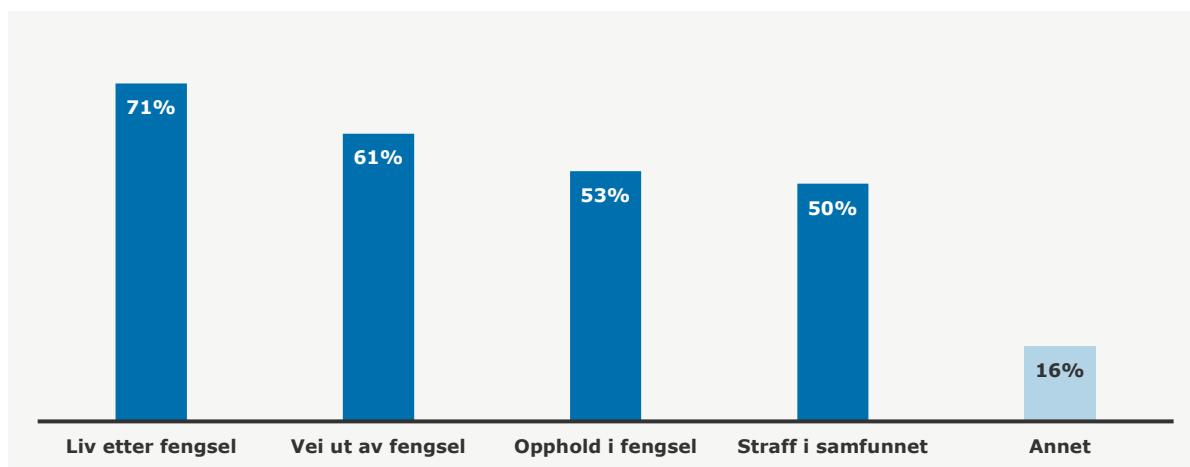

n=38

Selv om organisasjonene representerer et bredt spekter av aktiviteter, er det et tydelig fokus på tilbakeføringen til samfunnet og overgangen fra institusjon til selvstendighet. Nesten samtlige tilskuddsmottakere har aktiviteter med fokus på enten tilbakeføring, samfunnsstraff, skolering eller prøveløslatelse. Dette reflekteres også i hvilke faser organisasjonene er involvert i, jmf figur 3-12.

Igjen ser vi at organisasjonene sprer aktivitetene sine over flere faser i de straffedømtes tid i kriminalomsorgen. Sammenlignet med institusjons- og aktivitetstyper, er det derimot en jevnere spredning av hvilke faser tilskuddsmottakerne dekker. Flest organisasjoner som har mottatt tilskudd, oppgir å ha fokus på livet etter fengsel (71 prosent), tett etterfulgt av veien ut av fengsel (61 prosent), opphold i fengsel (53 prosent) og straff i samfunnet (50 prosent). Kun 16 prosent oppgir å ha aktiviteter i andre faser, som for eksempel pårørendes situasjon. Figur 3-12 viser fordelingen av organisasjoner ut fra hvilken fase de vektlegger.

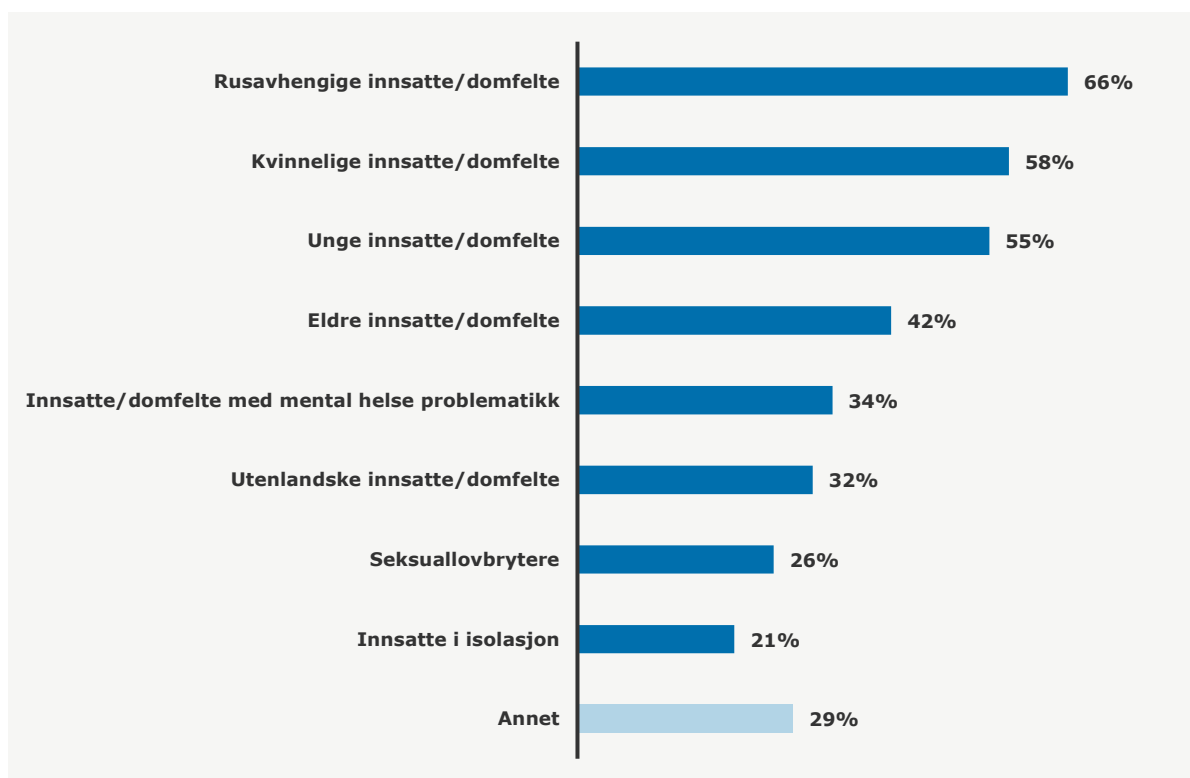
Figur 3-12 Hvilke faser tilskuddsmottakerne har fokus på

n=38

Det brede spekteret fortsetter når det gjelder målgrupper, jmfør figur 3-13. Det er nesten ingen av mottakerne som oppgir å ha aktiviteter med fokus på kun én målgruppe. Av organisasjonene som har mottatt tilskudd, er det flest som oppgir å vektlegge målgruppen rusavhengige innsatte/domfelte (66 prosent), etterfulgt av kvinnelige innsatte/domfelte (58 prosent) og unge innsatte/domfelte (55 prosent).

Figur 3-13 Hvilke målgrupper tilskuddsmottakerne har fokus på

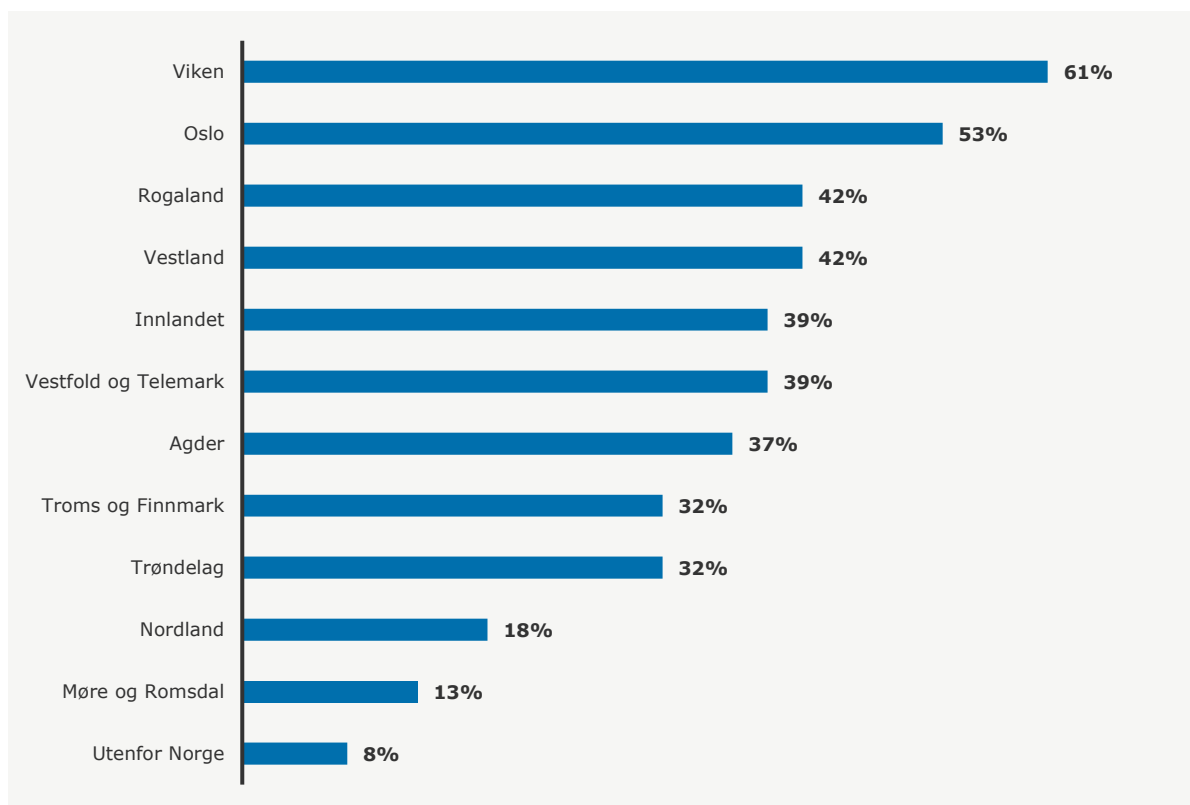
n=38

3.3.1.2 Geografisk fordeling av organisasjoner som har mottatt tilskudd

Undersøkelsen viser at de fleste av organisasjonene som har mottatt tilskudd har aktiviteter i Viken fylkeskommune, etterfulgt av Oslo.

Figur 3-14 Hvilke fylkes tilskuddsmottakerne har aktiviteter i

n=38

3.3.2 Beskrivelse av ønsket merverdi

Som beskrevet i kap. 3.1.1 er tilskuddsordningens formål å hindre tilbakefall til ny kriminalitet gjennom å reintegrere domfelte under og etter soningen til økt samfunnsdeltakelse og økt livsmestring gjennom for eksempel å aktiviseres med blant annet kulturtiltak og sosiale tiltak, å motta behandling eller motiveres til å motta behandling dersom domfelte trenger det, å utvikle et positivt nettverk etter løslatelse, gode overganger fra institusjon og fengsel til egen bolig og gode overganger til arbeid eller utdanning.

I utlysningen av midler for 2021 for eksempel er det uttrykt et spesielt behov for å styrke tilbudet til innsatte som av ulike grunner opplever å være isolert og at organisasjoner med innsats på dette området blir prioritert¹⁹.

¹⁹ KDI (2021). *Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner 2021 (post 70-midler)*. Hentet fra: <https://www.kriminalomsorgen.no/tilskudd-til-frivillige-og-ideelle-organisasjoner-2021-post-70-midler.6355806-516313.html>

3.3.3 Organisasjonenes vurdering av tilskuddsordningens merverdi

For å undersøke hvilken merverdi tilskuddsordningen har bidratt til, har vi blant annet sett på hva slags aktivitet organisasjonene opplever å ha kunnet realisere med midlene, sett opp mot formålet for ordningen.

Respondentene fikk spørsmål om å vurdere hvilken verdi midlene har hatt på de innsatte/domfelte som aktivitetene retter seg mot, jmf figur 3-14. Respondentene tok stilling til påstandene slik de fremkommer av figur 3-14 og svart i hvilken grad de er enig i påstanden på en skala fra én til fem, der 1 er «svært uenig», 3 er «verken enig eller uenig» og 5 er «svært enig». Tallet til høyre for påstanden viser gjennomsnittet av hva respondentene har svart på de ulike påstandene.

Tilskuddsmottakerne opplever i svært høy grad at midlene har bidratt til å aktivisere innsatte/domfelte med kulturrettede og sosiale tiltak og å utvikle et positivt nettverk etter løslatelse. Noe mindre verdiskaping opplever organisasjonene knyttet til overgang fra institusjon til arbeid eller utdanning og å sørge for at innsatte/domfelte mottar nødvendig behandling.

Figur 3-15 Hvilken verdi midlene fra KDI har hatt på de innsatte/domfelte (snitt 1-5)

<i>Å aktivisere domfelte med blant annet kulturtiltak og sosiale tiltak</i>	4,2
<i>Å utvikle et positivt nettverk etter løslatelse</i>	4,2
<i>Å sørge for at domfelte opprettholder kontakt med personer utenfor kriminalomsorgen</i>	4,0
<i>Å skape gode overganger fra institusjon og fengsel til egen bolig</i>	3,8
<i>Å skape gode overganger til arbeid eller utdanning</i>	3,6
<i>Å sørge for at domfelte mottar behandling eller motiveres til å motta behandling dersom de trenger det</i>	3,6

n=38

Videre ble tilskuddsmottakerne spurt om hvilken verdi de opplever at midlene fra KDI har skapt for deres organisasjon. Respondentene har tatt stilling til påstandene slik de fremkommer av figur 4-16 og svart i hvilken grad de er enig i påstanden på en skala fra én til fem, der 1 er «svært uenig», 3 er «verken enig eller uenig» og 5 er «svært enig».

Som det fremkommer av figuren under, svarer respondentene i snitt noe mindre positivt på hva merverdien til midlene for organisasjonen er, enn for målgruppen (figuren over). Overordnet ser vi likevel at organisasjonene i snitt stiller seg et sted mellom nøytrale og delvis enige i påstandene om verdiskaping for egen organisasjon, men med en større tendens mot enig. Det forteller oss at det er flere som opplever at midlene har bidratt til utvikling i organisasjonen sin enn som opplever det motsatte, men at det er få som opplever at har vært av særlig stor betydning. Mest enig er de i at tilskuddsmidlene har vært med å utvikle nye aktiviteter.

Figur 3-16 Hvilken verdi midlene fra KDI har hatt på organisasjonen (snitt 1-5)

<i>Organisasjonen har utviklet nye aktiviteter ved hjelp av midlene fra tilskuddsordningen</i>	4,0
<i>Tilskuddsordningen har bidratt til økt kompetanse internt i organisasjonen</i>	3,9
<i>Organisasjonen fikk testet ut tiltak de ikke hadde gjort før ved hjelp av midlene fra tilskuddsordningen</i>	3,8
<i>Midlene fra tilskuddsordningen har bidratt til samarbeid mellom organisasjoner/grupper</i>	3,7
<i>Domfelte har medvirket til utviklingen av tiltak/aktiviteter som ble gjennomført ved hjelp av midlene fra tilskuddsordningen</i>	3,6
<i>Organisasjonen har rekruttert nye målgrupper ved hjelp av midlene fra tilskuddsordningen</i>	3,6

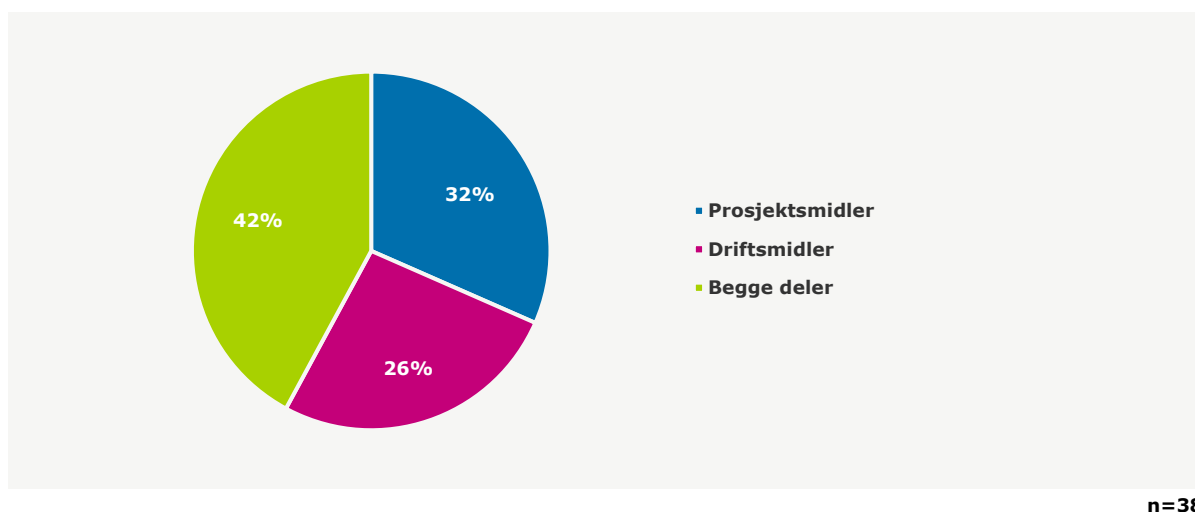
n=38

Disse svarene nyanseres gjennom intervjuene. Under presenteres funn som peker på hvordan ordningen bidrar til å skape merverdi og hvordan organisasjonene mener ordningen kunne bidratt til å skape enda mer merverdi for organisasjonen og målgruppene.

3.3.3.1 Positivt at man kan søke om driftsmidler

Som vist i figur 3-17 oppgir flest organisasjoner som har mottatt tilskudd, å ha søkt om både prosjekt- og driftsmidler.

Figur 3-17 Hvilke typer midler tilskuddsmottakerne har søkt om

Det er stor forskjell mellom organisasjonene når det gjelder hvor viktig støtten er for dem.

I intervjuene fremkommer det at de fleste organisasjonene foretrekker å motta driftsmidler fremfor prosjektmidler. En viktig årsak er behovet for forutsigbarhet i organisasjonen og økonomi. Flere av organisasjonene vi har intervjuet oppgir å ha liten egenkapital og få andre kilder til langsiktig finansiering. Driftsmidler gir organisasjonene trygghet og stabilitet til å drive sin kjernevirksomhet:

«At vi får støtte til drift gjør at vi kan bestemme over vår egen organisasjon, at vi unngår å bli helt styrt av andres prioriteringer gjennom prosjektstøtte. Det gir ro og trygghet om at vi kan drive med kjernevirksomheten vår slik den er beskrevet i vedtektene.»

En organisasjon forteller at kontinuitet i tilbudet er svært viktig for å lykkes på dette feltet, og begrunner det på følgende måte:

«Relasjonsbygging tar tid, og støtten fra KDI gjør det mulig for oss å være til stede i fengslene over tid, at vi ikke bare kommer innom.»

Flere organisasjoner forteller at tilskuddsordningen den eneste finansieringskilden til enkelte tilbud/tiltak. Dette gjør at organisasjonene blir svært avhengige av å få tilskudd og å få et tilskudd av en viss størrelse for å kunne yte tilbudet i det hele tatt. Informanter forteller om at generell økonomisk uforutsigbarhet i organisasjonens økonomi har medført at mindre organisasjoner måttet redusere sine tilbud. Enkelte av de større organisasjonene har valgt å organisere tilbudene sine på en måte hvor de ikke er avhengig av støtte fra KDI, siden støtten har vært for liten og uforutsigbar til å være den økonomiske ryggraden til tilbudet. Flere organisasjoner mener at dersom ordningen var innrettet og forvaltet på en mer forutsigbar måte, kunne de ha arbeidet mer langsiktig ovenfor de innsatte/domfelte, og hatt muligheten til å planlegge bedre i forhold til sine ansatte, frivillige og samarbeidspartnere.

Flere tilskuddsmottakere foreslår derfor å ha en flerårig tilskuddsordning. Det vil sikre et mer stabilt aktivitetstilbud for de domfelte. I tillegg vil forutsigbarhet i organisasjonenes økonomi forenkle planleggingen av ansettelser i organisasjonen. Som nevnt tidligere, ligger dette utenfor KDIs handlingsrom, og avhenger av departementet eller Stortinget.

En organisasjon har følgende forståelse av hvordan mer forutsigbarhet i tildelingene til enkelte organisasjoner kan være positivt:

«Langvarige samarbeidspartnere for KDI bør i større grad få en forutsigbarhet i økonomisk støtte. På den måten kan man få til videreutvikling og progresjon av tilbudet som allerede fungerer godt, kontra til enhver tid å vurdere å avslutte et tilbud som fungerer pga. manglende tildeling. Det kan f.eks. være organisasjoner som er faste samarbeidspartnere med Friomsorgen.»

Gjennom både spørreundersøkelsen og intervjuer kommer det videre frem at mange opplever at tildelingssummen de har fått er lavere enn forventet. I intervjuene understreker de fleste organisasjonene imidlertid at de har forståelse for at det er begrenset med midler til fordeling, og at det er mange søkere med gode tiltak. Det er derimot desto viktigere at det er tydelig informert om hvor mye man kan regne med å motta, for eksempel ved å kommunisere tydelig hvor stor den søkbare potten er (avhenger av Justiskomiteens innstilling), samt hvordan søknader blir vurdert og prioritert (dette skjer i utlysningsteksten). Dette kan bidra til at forventningene står

bedre til utfallet. En organisasjon forteller følgende om hvordan lave tilskuddssummer slår ut for organisasjonen:

«Selv om tilskuddet er det viktigste og største vi mottar, mener vi likevel at tilskuddet er for lavt i forhold til aktivitetsnivået vårt. Dersom tilskuddet hadde vært høyere ville vi spart svært mye ressurser som nå går til å skaffe finansiering til organisasjonen. Vi søker hvert år omtrent 30 ulike steder for å sikre finansiering i tillegg til støtten over post 70. Midlene fra KDI har vært helt avgjørende for å bygge opp et helhetlig og solid tilbud.»

3.3.3.2 Midlene bidrar til utvikling av nye tiltak, men uforutsigbarhet og størrelsen på tilskuddene begrenser handlingsrommet

Gjennom spørreundersøkelsen og intervjuene er det flere organisasjoner som oppgir at midlene fra tilskuddsordningen har bidratt til å utvikle nye aktiviteter. På spørsmålet om hvilken verdi midlene har for innsatte/domfelte, er det flere organisasjoner som svarer at midlene har hatt svært stor verdi, og bidratt til å aktivisere domfelte med bl.a. kulturelle og sosiale tiltak eller å utvikle nettverk etter løslatelse.

Flere organisasjoner oppgir at de ville vært avhengige av mer støtte fra KDI for å teste ut nye tiltak eller videreutvikle det eksisterende tilbudet, f.eks. øke hyppighet eller geografisk omfang. En (mindre) organisasjon sier:

«Med tanke på at [tilskuddet] er så uforutsigbart så tror jeg det kun er de organisasjonene som har annen støtte som tør å bygge et apparat for å drive.»

En annen av de mindre organisasjonene stemmer i:

«Det tikker og går det vi har, men vi tør ikke å starte noe nytt på grunn av manglende forutsigbarhet. Vi får ikke mulighet til å lage det gode og langsiktige opplegget institusjonene gjerne vil ha.»

Uforutsigbarheten har også innvirket på enkelte organisasjoners valg om å ikke jobbe med innsatte/domfelte som krever mye ressurser å følge opp, f.eks. papirløse eller tunge rusmisbrukere. Ifølge en organisasjon er det et «uforløst potensial» i frivillig sektor for å utvikle tiltak for disse gruppene (dersom man får midler til det).

3.3.3.3 Bidrag til utvidelse av samarbeidet mellom kriminalomsorgen og frivillig sektor

En merverdi ved tilskuddsordninger er at det kan bli tettere samarbeid mellom frivillig sektor og fagdirektorat. Overordnet mener organisasjonene at det kan være positivt for utviklingen på feltet.

Det er flere av organisasjonene som ønsker tettere dialog med KDI for å koordinere sine aktiviteter innenfor kriminalomsorgen. Selv om de også reflekterer over at man må bevare en viss avstand mellom myndighetene og sivilsamfunnet, er det rom for å samarbeide bedre og tettere. Flere av organisasjonene påpeker at det offentlige har et ansvar for å gjøre klart hva det er de trenger og ønsker fra frivilligheten. Sitatet under illustrerer dette standpunktet:

«KDI sentralt kan og bør i større grad vært en pådriver for samarbeid, koordinering og igangsetting av nye tiltak. KDI «eier» de innsatte, og bør ta det eierskapet også når det gjelder utformingen av tilbudet til dem.»

Flere av organisasjonene forslår at KDI inviterer til regelmessige møter med de frivillige organisasjonene.²⁰ Fra organisasjonenes side er det en rekke fordeler ved dette:

- Mulighet til å beskrive sitt aktivitetstilbud og merverdien av tilbudet ovenfor KDI
- Mulighet til å samkjøre aktivitetstilbudene mellom organisasjonene så det ikke blir overlapp mellom aktivitetene
- Mulighet, i tillegg til i utlysningsteksten, for KDI til å sette søkelys på viktige prioriteringer på kriminalomsorgens virksomhetsområde, som ideelle og frivillige organisasjoner kan være med å løse

Det siste punktet er sentralt – flere organisasjoner ønsker tettere dialog med KDI om hvilken retning organisasjonen utvikler sitt tilbud innenfor kriminalomsorgen og påpeker at det er et stort potensial ved å satse på samskaping mellom ideell og offentlig sektor på dette feltet. Flere organisasjoner peker på at det offentlige har et ansvar for å fremme hva de ønsker fra ideelle og frivillige organisasjoner – og ville opplevd det som motiverende at KDI påvirker utformingen av tilbudet.

Under intervjuene er det enkelte organisasjoner som foreslår større samarbeid mellom offentlige instanser som arbeider på kriminalomsorgsfeltet, f.eks. ved å ha en felles tilskuddsordning. Det ville redusert sjansene for at organisasjoner som f.eks. arbeider i krysningfeltet mellom kriminalomsorg, kultur og helse ikke faller utenfor ordningen. Vi har ikke undersøkt hvor stort problem dette er for organisasjonene.

Utenom spesifikke spørsmål knyttet til søknadsprosessen, er det få organisasjoner som oppgir å ha jevnlig kontakt med KDI eller deres enheter og regionskontorer. Flere organisasjoner foreslår at KDI, enhetene eller regionskontorene bør besøke organisasjonen eller aktiviteten de støtter med jevne mellomrom, noe som i liten grad har skjedd tidligere. Organisasjonene tror at jevnlig møter eller besøk vil medføre mer målrettede tiltak. En organisasjon fremhever at dersom KDI ønsker å få gode resultater, må de lytte til aktører de samarbeider med, ha aktiviteter som fører til gode resultater for de innsatte. En annen organisasjon fremhever at de oppfordrer KDI til å komme på besøk til de som driver tiltak i fengslene, for å få skikkelig grunnlag for å vite om det gis tjenester med høy kvalitet. En organisasjon poengterer at de ønsker KDI velkommen på besøk og at det å lære de frivillige aktørene å kjenne er viktig kunnskap å ha med seg inn i vurderingen av tilskuddssøknader. Organisasjonen sier:

«Vi håper at KDI vil ha tid og ressurser til å engasjere seg i arbeidet som gjøres på feltet av frivillige, og lære dem å kjenne. At penger fordeles primært på bakgrunn av skriftlige søknader er ikke så bra. KDI bør også se på hvordan organisasjonene arbeider, se helheten som arbeidet på kriminalomsorgens område inngår i.»

3.3.4 Utviklingsmuligheter knyttet til resultater og måloppnåelse

Basert på undersøkelse av dagens resultater og måloppnåelse for tilskuddsordningen, vurderer Rambøll at ordningen bidrar til svært gode resultater og høy måloppnåelse i form av gode tilbud og aktiviteter til tidligere domfelte og domfelte. Samtidig er det enkelte tiltak som kan bidra til enda bedre resultater og økt måloppnåelse for organisasjonene og sluttbrukerne.

²⁰ KDI arrangerte en erfaringsamling i 2020

Et av momentene som kan bidra til økt måloppnåelse dreier seg om KDIs støtte og veiledning ut mot organisasjonene. Dette kan innebære støtte og veiledning i organisasjonenes arbeid med å oppfylle de målene de har for sine aktiviteter finansiert av tilskuddsordningen. En slik innsats kan skje på mange måter. Gjennom mail og telefoner kan KDI ha kommunikasjon med organisasjonene på en effektiv måte, men KDI kan også reise på besøk og bruke tid ute hos organisasjonene slik at de blir kjent med tilskuddsmottakerne og kan gi støtte, veiledning og faglig sparring i aktuelle aktiviteter og situasjoner. På denne måten kan KDI innta en mer aktiv rolle i å sørge for at tilskuddsordningen bidrar til å oppnå sin målsetting. I tillegg til at organisasjonene får støtte og veiledning, blir også KDI bedre kjent med personene og organisasjonene som søker tilskudd og er aktive på deres virksomhetsområde. Det vil kunne ha en positiv effekt på hele feltet dersom alle er kjent med hverandre og sammen kan trekke i samme retning. Samtidig er vi klar over at dette blir et ressurs spørsmål, men også at dette er et arbeid som tilhører kriminalomsorgens enheter og regionskontorer heller enn KDI.

Videre vil vi problematisere pottens størrelse opp mot antall søknader. Vi er kjent med at pottens størrelse ikke er noe KDI styrer, men vår vurdering er at den relativt begrensede størrelsen på potten, opp mot antall søkende organisasjoner, kan bidra til at det potensielle verdien frivilligheten kan bidra med på området, svekkes. Ved at mange organisasjoner søker, og også får midler, blir størrelsen på midlene naturlig nok mindre. Vi ser en mulighet for at det i sum gjør at færre organisasjoner får ut sitt potensial når mange blir offer for at potten skal spres utover mange. Det kan føre til at det svekker oppnådd resultat og måloppnåelse når organisasjonene får færre midler, til tross for at det er flere organisasjoner som får tildelte midler. Poenget vi trekker frem her er ikke en utviklingsmulighet per se, men kanskje heller et argument for at KDI skal få fortsette å tildele mest mulig av potten gjennom søknad.

4. OPPSUMMERENDE VURDERING OG KONKLUSJON

Basert på undersøkelsen og Rambølls vurderinger, er *Tilskuddsordning for frivillige og ideelle organisasjoner aktive på kriminalomsorgens virksomhetsområde (kapittel 430 post 70)* en ordning som ser ut til å være innrettet og forvaltet på en måte som skaper stor merverdi for organisasjonene og sluttbrukerne. Tilskuddsordningen bidrar overordnet til å oppnå målformuleringene (presentert i 3.1.1.2).

Årets innretning hvor KDI har forvaltet samtlige midler i ordningen, og hvor midlene har blitt tildelt gjennom søknadsprosess, mener vi har ført til en mer transparent og rettferdig tildeling av midlene. KDI kan som faglig instans styre tildelingskriterier etter de målgruppene og tilbudene som de selv mener kan bidra til å treffe ordningens formål. Samtidig blir det viktig å fortsette bevisstheten rundt kontinuitet i tildelingene, og da særlig til organisasjonene som har mottatt direkte over Statsbudsjettet tidligere. Det søkes om mer penger enn hva som er tilgjengelig i ordningen og KDI må derfor vurdere og prioritere hvor mye den enkelte søker skal motta i tilskudd. Gjennom en mer systematisk vurdering av samtlige søkere, har KDI mulighet til å fordele midlene på en mer rettferdig måte enn når noen organisasjoner får forfordelt større deler av potten. KDI har også større mulighet for oppfølging og kontroll over midlene som tildeles over søknad enn når midlene er forfordelt i Stortinget, særlig gjennom krav til rapportering. Noe som også gir bedre muligheter for å vurdere ordningens måloppnåelse på sikt.

Vi ser samtidig at det er enkelt utviklingsmuligheter for ordningen som vil kunne bidra til å øke ordningens kvalitet og effektivitet. En av mulighetene dreier seg om å sørge for at organisasjonene får tildelt midler tidligere i kalenderåret for å sikre mer forutsigbarhet for organisasjonene og deres planlegging av aktiviteter og tiltak for sluttbrukere. Det samme argumentet gjelder for å åpne opp for at organisasjonene kan søke over flere år. Det vil sikre forutsigbarhet og gjøre utviklingsarbeidet enklere, og kunne heve kvaliteten på tilbudet til sluttbrukerne.

Vår vurdering av både organisasjonenes og KDIs arbeid med søknadene, er at det er rom for utvikling. Vi foreslår en digital søknadsportal, eksempelvis gjennom Altinn.no, som kan lette organisasjonenes søknadsprosess, hvor flest mulig predefinerte kategorier bidrar til effektivitet. Predefinerte kategorier som klare tildelingskriterier vil kunne redusere behovet for skjønnsmessige vurderinger, og dermed gjøre KDIs vurdering mer effektiv, men også mindre sårbar. Dette kan også være med på å adressere utfordringer med å prioritere mellom kvalifiserte søkere, samt hvor mye som skal gis i tilskudd til hver.

Videre vurderer vi at ordningens årshjul innehar rom for utvikling. Dette dreier seg blant annet om at fristen for rapportering bør falle *før* fristen for innsendelse av søknad for kommende år. Det gir KDI et bedre beslutningsgrunnlag ved at de kan vurdere organisasjonenes måloppnåelse når de skal vurdere om og hvor mye organisasjonene skal få tildelt kommende år. Ved at samtlige organisasjoner leverer rapporter med hva tilskuddene har ført til, vil også KDI ha et bedre utgangspunkt for å vurdere måloppnåelsen i ordningen.

Vi ser også en utviklingsmulighet tilknyttet KDIs informasjonsarbeid. Det er tydelig at organisasjonene etterspør mer faglig veiledning og støtte i sitt arbeid, noe som ikke ligger i KDIs mandat, men som ligger til kriminalomsorgens enheter og regionskontorer. Det kan dermed ligge et potensial i at KDI mer aktivt innhenter informasjon fra kriminalomsorgens enheter og regionskontorer om innholdet i, og verdien av, aktivitetene som søkerorganisasjonene gjennomfører. Informasjonsarbeid om tilskuddsordningen og muligheter for utvikling og gjennomføring av tilbud og aktiviteter vil kunne heve kvaliteten på tilbudene, og øke merverdien

tilskuddene bidrar til for sluttbrukerne. Vi mener økt synlighet og dialog mellom KDI, enhetene, regionskontorene og organisasjonene vil kunne ha positiv effekt på hele kriminalomsorgens virksomhetsområde ved at alle er kjent med hverandre, og sammen kan trekke i samme retning.

En evaluering med en rekke dilemmaer

Som påpekt i rapporten er muligheter for utvikling i ordningens innretning og forvaltning, og organisasjonenes ønsker for innretningen og forvaltningen, preget av flere dilemma som det er viktig å sette søkelys på og finne best mulige løsninger på.

Et av dilemmaene er knyttet til ønsket om tidligere tildeling av midler i kalenderåret og ønsket om at mottakerorganisasjoner rapport skal tas med i vurderingen av ny søknad. Tidligere tildeling kan skape press på en tidligere søknadsfrist, samtidig som vi er kjent med at organisasjonenes årsrapporter ikke vil kunne være klare tidligere. En mulig løsning er å kreve at organisasjonene leverer en foreløpig rapport, eksempelvis med foreløpig gjennomførte aktiviteter.

Et annet tydelig dilemma er at organisasjonene på den ene siden ønsker seg en mer effektiv søknadsportal med mer predefinerte kategorier, samtidig som mange ønsker muligheten til å beskrive tiltakene sine og legge ved dokumentasjon som bidrar til å beskrive aktiviteten mer i detalj. I dag ser KDI behovet for skjønsmessige vurderinger, og slike kvalitative beskrivelser blir dermed viktig for vurderingen.

Dette henger også sammen med at noen organisasjoner ønsker mer besøk fra KDI for å kunne vise hvordan de jobber og skape forståelse for deres arbeid og behov. For KDI som tilskuddsforvalter fører dette til et dilemma. KDI kan ikke besøke alle, men skal rettferdig behandle søknader fra alle som sender inn søknad. Dersom KDI skal besøke organisasjoner og ta dette med i vurderingen av søknadene, vil KDI bli nødt til å besøke alle organisasjonene for at vurderingene av søknadene skal være rettferdig. I tillegg ligger dialogen med organisasjonene i utgangspunktet til kriminalomsorgens enheter og regionskontorer sitt mandat.

Et siste, men sentralt dilemma, finner vi i behovet for kontinuitet i hvilke organisasjoner som mottar tilskuddsmidler på grunn av et ønske om kontinuitet i tilbudet og en bedre økonomisk forutsigbarhet for organisasjonene, og ønsket om å ivareta nye og mindre etablerte søkerorganisasjoner. Hensynet til kontinuitet og ønsket om å slippe til nye organisasjoner kan være noe motstridende.

VEDLEGG 1 METODE

Evalueringen er gjennomført ut ifra et bredt tilfang av data, herunder dokumenter om ordningens formål, forvaltning og fordeling av midlene og innledende intervjuer med KDI og Justis- og beredskapsdepartementet. Videre samt en spørreundersøkelse blant organisasjoner som har søkt på midler gjennom tilskuddsordningen og intervjuer med et utvalg organisasjoner.

Innledende intervjuer

Innledningsvis i evalueringen gjennomførte vi eksplorerende intervjuer med aktuelle personer i KDI. For oss var viktig å få en helhetlig forståelse av tilskuddsordningen, samt innhente kunnskap og erfaringer fra tilskuddsforvalterens perspektiver. I tillegg til å forstå det totale bildet, ønsket vi å innhente deres opplevelse av fordeler og ulemper med dagens innretning og forvaltning. Et eksempel på hva vi kartla var innsikt i hvordan midlene fordeles i dag og vurderinger knyttet til hvordan midlene bør fordeles og hvilke vurderinger som bør legges til grunn.

Intervju med Justis- og beredskapsdepartementet

For å berike forståelsen av tilskuddsordningen, herunder forskrift og finansiering, gjorde vi også et intervju med representanter fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Spørreundersøkelse rettet mot organisasjoner som har søkt på midler over tilskuddsordningen

Spørreundersøkelsen ble sendt ut til organisasjoner som har søkt på og/eller mottatt øremerkede midler fra tilskuddsordningen de siste fire årene. Respondentlisten ble laget på bakgrunn av oversikt fra KDI.

Spørreskjemaet som inngikk i undersøkelsen ble utviklet av Rambøll i samtale med oppdragsgiver, og oversendt KDI for kvalitetssikring og tilbakemeldinger før endelig utsendelse. Den endelige spørreundersøkelsen ble utformet i Rambølls eget surveyverktøy SurveyXact®.

Før distribusjon til den fulle respondentlisten, ble undersøkelsen pilotert (testet) på et utvalg organisasjoner som fikk anledningen til å gi tilbakemeldinger på utforming, spørsmålsformuleringer, gjennomføringstid og eventuelle tekniske feil. Justeringer etter tilbakemeldingene ble gjort før spørreundersøkelsen gikk i felt.

Spørreundersøkelsen var tilgjengelig for besvarelser i 4 uker. I løpet av denne perioden ble det sendt ut to påminnelser per e-post.

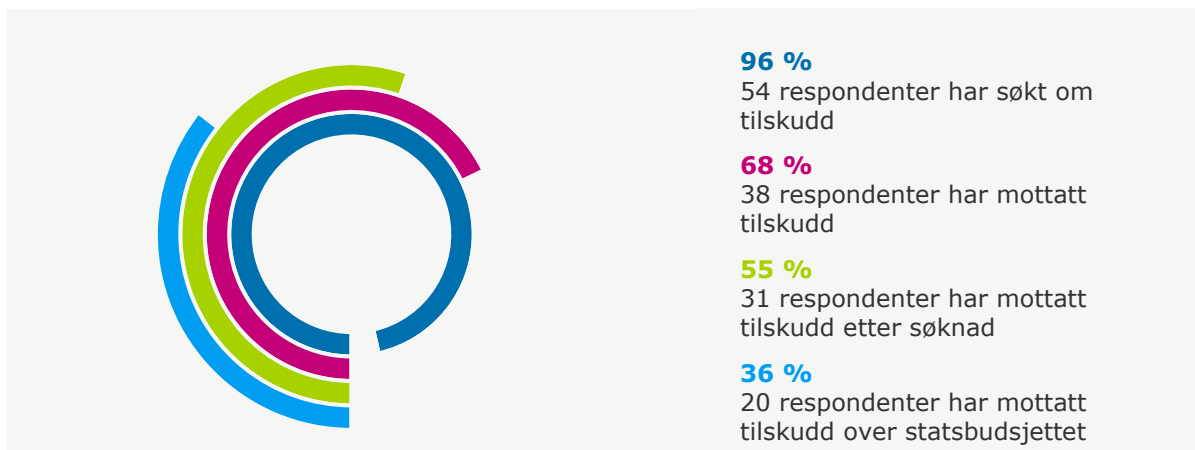
Svarprosent og respondenter undersøkelsen

Som vist i tabellen under, ble spørreundersøkelsen sendt til 96 organisasjoner, hvorav 81 mottok den. 15 organisasjoner falt fra på grunn av manglende, ukorrekt eller utdatert kontakinformasjon. Av de som mottok undersøkelsen, gjennomførte 56 undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 69 prosent.

Svarprosent på spørreundersøkelse

Spørreundersøkelsen er sendt til	96
Minus frafall	15
Spørreundersøkelse er mottatt av	81
Antall som har svart på undersøkelsen	56
Svarprosent	69 %

Av de 56 organisasjonene som svarte på undersøkelsen, har 54 organisasjoner søkt om tilskudd. Av disse har 38 mottatt tilskudd. Vi ba organisasjonene oppgi om de har mottatt tilskudd etter søknad til KDI eller etter forfordeling over statsbudsjettet. 31 organisasjoner oppgir å ha mottatt etter søknad, 20 organisasjoner over statsbudsjett. Enkelte organisasjoner har mottatt begge deler.

Spørreskjemaet vi har sendt til organisasjonene ligger ved i sin helhet nederst i dette vedlegget.

Intervjuer med organisasjoner som har søkt om tilskudd

I etterkant av spørreundersøkelsen gjennomførte vi semistrukturerte intervjuer over telefon/video med 20 organisasjoner som på et tidspunkt har søkt gjennom tilskuddsordningen, både organisasjoner som har mottatt etter søknadsprosess gjennom KDI i perioden 2015-2020 og organisasjoner som har mottatt midler over statsbudsjett, samt organisasjoner som har fått avslag på sin søknad til KDI.

Formålet med intervjuene var å komme nærmere inn på frivillige og ideelle organisasjoners erfaringer med ordningen. Informanter ble rekruttert gjennom spørreundersøkelsen. I vårt utvalg, har vi tilstrebet en variasjon i type organisasjon på de variablene som fremkommer av tabellen under.

Informanter til intervjuer

Organisasjon	Mottatt KDI før 2021	Mottatt statsbudsjett	Størrelse på organisasjon
1	Nei	Nei	Liten
2	Nei	Ja	Stor
3	Nei	Nei	Liten
4	Nei	Ja	Stor
5	Ja	Ja	Stor
6	Ja	Nei	Liten
7	Ja	Nei	Liten
8	Ja	Ja	Liten
9	Ja	Ja	Liten
10	Ja	Nei	Liten
11	Ja	Ja	Liten
12	Nei	Ja	Liten
13	Ja	Ja	Liten

14	Ja	Ja	Stor
15	Ja	Nei	Liten
16	Ja	Nei	Liten
17	Nei	Ja	Stor
18	Ja	Nei	Liten
19	Ja	Nei	Liten
20	Ja	Nei	Liten

Spørreskjema

Spørreskjemaet slik respondentene mottok det er gjengitt i det følgende.

OM ORGANISASJONEN

I denne delen av spørreundersøkelsen kommer det spørsmål knyttet til organisasjonen du representerer.

Hvilke(n) type(r) enheter i kriminalomsorgen har organisasjonen din tilhørighet til og/eller aktiviteter i? (Flere valg mulig)

- (1) Fengsel
- (2) Overgangsbolig
- (3) Friomsorgskontor
- (4) Annet, vennligst beskriv: _____

Hva stemmer best for din organisasjon og de prosjektene dere ønsker støtte for? (Flere valgmulig)

- (1) Vi har et fokus på domfeltes opphold i fengsel
- (2) Vi har et fokus på domfeltes vei ut av fengsel
- (3) Vi har et fokus på domfeltes liv etter fengsel
- (4) Vi har et fokus på domfelte/innsatte som gjennomfører straff i samfunnet
- (5) Vi har et annet fokus, vennligst beskriv: _____

I hvilke(t) fylke(r) har dere tilhørighet og/eller aktiviteter? (Flere valg mulig)

- (1) Agder
- (2) Innlandet
- (5) Møre og Romsdal
- (10) Nordland
- (4) Oslo
- (7) Rogaland
- (9) Troms og Finnmark
- (8) Trøndelag
- (6) Vestfold og Telemark
- (3) Vestland
- (11) Viken
- (12) Utenfor Norge, vennligst presiser: _____

KJENNSKAP TIL OG BRUK AV TILSKUDDSORDNINGEN \

Her kommer noen spørsmål knyttet til din organisasjons kjennskap og forhold til

Kriminalomsorgsdepartementets (KDI) tilskuddsordning for frivillige og ideelle organisasjoner aktive på kriminalomsorgens virksomhetsområde (Kapittel 430 Post 70). Tilskuddsordningen vil heretter omtales som «tilskuddsordningen».

Det var ikke mulig å søke om midler i 2018, da samtlige midler ble gitt over statsbudsjettet. Derfor følger ikke dette året som et svaralternativ på noen av spørsmålene.

Følgende spørsmål gjelder søknad til tilskuddsordningen, ikke midler som tildeles over statsbudsjettet.

Hvilke år har organisasjonen din søkt om midler fra tilskuddsordningen? (Flere valg mulig)

- (1) 2015
- (2) 2016
- (3) 2017
- (4) 2019
- (5) 2020
- (8) 2021
- (7) Vi har ikke søkt om tilskudd (men kun mottatt midler over statsbudsjettet)

Følgende spørsmål gjelder kun tildeling over statsbudsjettet (Prop 1 S)

Hvilke år har dere mottatt støtte over statsbudsjettet? (Flere valg mulig)

- (1) 2015
- (2) 2016
- (3) 2017
- (8) 2018
- (4) 2019
- (5) 2020
- (7) Vi har ikke mottatt noen midler over statsbudsjettet

Tidligere år har tildeling skjedd både over statsbudsjett og via tildeling fra KDI, med unntak av 2018 da det kun var over statsbudsjettet. Følgende spørsmål gjelder kun tildeling fra KDIs søknadsprosess, ikke midler som tildeles over statsbudsjettet.

Hvilke år har organisasjonen mottatt midler etter søknad til KDI? (Flere valg mulig)

- (1) 2015
- (2) 2016
- (3) 2017
- (4) 2019
- (5) 2020

- (7) Vi har ikke mottatt noen tilskudd etter søknad til KDI (uavhengig av eventuelle midler over statsbudsjettet)

Du har svart at organisasjonen har mottatt midler over statsbudsjettet. Kan du beskrive kort bakgrunnen for at dere har mottatt disse midlene?

Har din organisasjon fordelt tilskuddsmidler fra Kriminalomsorgsdepartementet (enten via søknad eller over statsbudsjettet) videre til ett eller flere lokallag?

- (1) Ja, vi har fordelt alle tilskuddsmidlene videre til ett eller flere lokallag
(2) Ja, vi har fordelt deler av tilskuddsmidlene videre til ett eller flere lokallag
(3) Nei, vi har ikke fordelt noen midler videre til lokallag

Du har svart at organisasjonen har søkt om, men ikke fått innvilget tilskudd. Var det enkelt å forstå hvorfor du fikk avslag på søknaden om støtte?

- (1) Ja
(2) Til en viss grad
(3) Nei
(4) Vi har søkt, men ikke fått svar enda (søkt for første gang i år)

Mange får ikke innvilget full søknadssum. Om dette er tilfelle for din organisasjon, har det vært enkelt å forstå hvorfor?

- (1) Ja
(2) Til en viss grad
(3) Nei
(4) Vi har søkt, men ikke fått svar enda (søkt for første gang i år)
(5) Vi har fått innvilget full søknadssum

AKTIVITET OG VERDISKAPNING

I denne delen av spørreundersøkelsen ber vi deg svare på spørsmål om hvordan søkte eller mottatte midler har/skulle blitt benyttet.

Hvilken type midler har dere søkt/mottatt tilskudd til?

- (1) Prosjektmidler
- (2) Driftsmidler
- (3) Begge deler

Har organisasjonen du representerer søkt/mottatt tilskudd til aktiviteter i eller utenfor fengsel, eller begge deler?

- (1) I fengsel
- (2) Utenfor fengsel
- (3) Begge deler

Hvilke målgrupper har aktivitetene dere har søkt/mottatt tilskudd for vært rettet mot? (Flere valg mulig)

- (1) Unge innsatte/domfelte
- (2) Eldre innsatte/domfelte
- (3) Kvinnelige innsatte/domfelte
- (4) Utenlandske innsatte/domfelte
- (5) Innsatte/domfelte med mental helse problematikk
- (6) Rusavhengige innsatte/domfelte
- (7) Innsatte i isolasjon
- (8) Seksuallovbrytere
- (9) Annet, vennligst beskriv: _____

Til hvilke typer aktiviteter har organisasjonen søkt/mottatt tilskudd fra KDI? Velg inntil tre temaer som passer best

- (1) Aktiviteter med vekt på tilbakeføring (f.eks. arbeid, bolig, utdanning, avhengighet, nettverksbygging)
- (2) Besøk til innsatte (innsatte i norske fengsler, norske innsatte i utenlandske fengsler, besøk til ansatte i isolasjon)
- (3) Kulturelle tiltak (f.eks. musikk, teater, fysisk aktivitet)
- (4) Sosiale tiltak (f.eks. feiring/markering, idrettsarrangementer)
- (10) Helserettede tiltak (f.eks. rus/avhengighet, kosthold, korona)
- (11) Aktiviteter knyttet til prøveløslatelse
- (6) Aktiviteter knyttet til gjennomføring av straff i samfunnet
- (5) Interessearbeid for innsatte/domfelte
- (7) Skolering/kurs/samlinger internt i organisasjonen
- (8) Vervetiltak/rekruttering av nye frivillige
- (9) Annet, vennligst beskriv: _____

Hvilken verdi har midlene fra KDI skapt for organisasjonen? Ta stilling til påstandene nedenfor

	Vet ikke / ikke relevant	I svært liten grad	I liten grad	Verken eller	I stor grad	I svært stor grad
Organisasjonen har utviklet nye aktiviteter ved hjelp av midlene fra tilskuddsordningen	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Organisasjonen har rekruttert nye målgrupper ved hjelp av midlene fra tilskuddsordningen	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilskuddsordningen har bidratt til økt kompetanse internt i organisasjonen	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Organisasjonen fikk testet ut tiltak de ikke hadde gjort før ved hjelp av midlene fra tilskuddsordningen	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Domfelte har medvirket til utviklingen av tiltak/aktiviteter som ble gjennomført ved hjelp av midlene fra tilskuddsordningen	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Midlene fra tilskuddsordningen har bidratt til samarbeid mellom organisasjoner/grupper	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Hvilken verdi har midlene fra Kriminalomsorgsdepartementet skapt for brukerne/de domfelte? Ta stilling til påstandene nedenfor

	Vet ikke / ikke relevant	I svært liten grad	I liten grad	Verken eller	I stor grad	I svært stor grad
Å aktivisere domfelte med blant annet kulturtiltak og sosiale tiltak	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Å sørge for at domfelte mottar behandling eller motiveres til å motta behandling dersom de trenger det	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Å utvikle et positivt nettverk etter løslatelse	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Vet ikke / ikke relevant	I svært liten grad	I liten grad	Verken eller	I stor grad	I svært stor grad
Å skape gode overganger fra institusjon og fengsel til egen bolig	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Å skape gode overganger til arbeid eller utdanning	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Å sørge for at domfelte opprettholder kontakt med personer utenfor kriminalomsorgen	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Er tilskuddssummen(e) på et tilstrekkelig og passende nivå? Ta stilling til påstandene nedenfor

	Vet ikke / ikke relevant	I svært liten grad	I liten grad	Verken eller	I stor grad	I svært stor grad
Tilskuddsmidlene er tilstrekkelige for å gjennomføre planlagte aktiviteter	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilskuddsmidlene reflekterer verdien av aktivitetene vi organiserer	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilskuddsmidlene er omtrent det vi forventet	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Ressursbruk knyttet til søknad og rapportering er proporsjonalt til tilskuddsmidlene	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Vil du utdype eller tilføye noe knyttet til hvilken verdi som er skapt gjennom tilskuddsordningen?

INFORMASJON OG TILDELING

I denne delen av spørreundersøkelsen ber vi deg svare på spørsmål om informasjon og tildeling av tilskuddsordningen. Først vil du bli stilt spørsmål om hvordan tilskuddsordningen har fungert til nå. Deretter hvilke forventninger og opplevelse dere har til/av endringene fra og med 2021, der samtlige tilskudd vil bli fordelt gjennom søknadsprosess til KDI.

I hvilken grad er du enig i påstandene nedenfor?

	Vet ikke / ikke relevant	I svært liten grad	I liten grad	Verken eller	I stor grad	I svært stor grad
Det er enkelt å forstå hvordan KDI fordeler tilskudd	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilskuddsordningen er rettferdig	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg har fått tilstrekkelig og god informasjon om hva som kreves for å få tilskudd	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Informasjon om tilskuddsordningen er enkelt tilgjengelig på internett	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Retningslinjene til tilskuddsordningen er enkle å forstå	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilskuddsordningen er en transparent ordning	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilskuddsordningen når bredt ut til ulike organisasjoner	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilskuddsordningen tildeles på en forutsigbar måte	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilskuddsordningen tildeles på en effektiv måte	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilskuddsordningen tildeles på bakgrunn av god faglig innsikt	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Du har svart at du i liten eller svært liten grad er enig av noen av påstandene. Vennligst presiser:

I 2021 vil alle midlene fra tilskuddsordningen tildeles etter søknad og vurdering av KDI. I hvilken grad er du enig i påstandene nedenfor?

	Vet ikke / ikke relevant	I svært liten grad	I liten grad	Verken eller	I stor grad	I svært stor grad
Det vil føre til en mer rettferdig fordeling av tilskuddsmidlene	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Det vil føre til en mer transparent tilskuddsordning	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Det vil føre til en mer forutsigbar tilskuddsordning	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Det vil føre til (eller har ført til) en mer ressurskrevende søknadsprosess	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Det vil føre til en mer ressurskrevende rapporteringsprosess	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Det vil føre til større mangfold blant søkere	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Det vil føre til større mangfold blant mottakere	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

SØKNADSPROSESSEN

Vi vil nå stille deg spørsmål om din organisasjons søknadsprosess for å motta midler.

Omtrent hvor mye tid bruker organisasjonen din på å utarbeide søknaden om tilskudd fra Kriminalomsorgsdepartementet? (Kun ekstraarbeid knyttet til søknader)

- (1) Under ett dagsverk
- (2) 1-3 dagsverk
- (3) 4-5 dagsverk
- (4) Mer enn fem dagsverk

Kan dere gjenbruke informasjon i søknaden fra år til år?

- (1) Ja
- (2) Nei
- (3) Vi har kun søkt en gang

I hvilken grad er du enig i følgende påstander?

	Vet ikke / ikke relevant	I svært liten grad	I liten grad	Verken eller	I stor grad	I svært stor grad
Informasjonen som etterspørres i søknader er på et passende nivå	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Søknadsprosedyren er teknisk godt tilrettelagt	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Dokumentasjonen som kreves i søknaden er enkel å fremskaffe	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

RAPPORTERINGSPROSESSEN

Vi vil nå stille deg spørsmål om din organisasjons rapporteringsprosessen for å motta midler.

Omtrent hvor mye tid bruker organisasjonen på å utarbeide rapportering, inkludert regnskaps- og aktivitetsrapportering, på tilskudd fra Kriminalomsorgsdepartementet? (Kun ekstraarbeid knyttet til rapportering)

- (1) Under ett dagsverk
- (2) 1-3 dagsverk
- (3) 4-5 dagsverk
- (4) Mer enn fem dagsverk

Brukere dere mer eller mindre tid på å utarbeide rapportering på tilskudd fra Kriminalomsorgsdepartementet enn andre sammenlignbare tilskuddsordninger? (Kun ekstraarbeid knyttet til rapportering)

- (1) Vi bruker mer tid på denne tilskuddsordningen
- (2) Vi bruker mindre tid på denne tilskuddsordningen
- (3) Vi bruker omtrent like mye tid
- (4) Vet ikke / vi har ikke mottatt tilskudd fra andre tilskuddsordninger

I hvilken grad er du enig i følgende påstander?

	Vet ikke / ikke relevant	I svært liten grad	I liten grad	Verken eller	I stor grad	I svært stor grad
Informasjonen som etterspørres i rapporteringene er på et passende nivå	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Rapporteringsprosedyren er teknisk godt tilrettelagt	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Dokumentasjonen som kreves i rapportene er enkel å fremskaffe	(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Dersom du har mer utfyllende vurderinger rundt søknad og rapportering, vennligst fyll inn i tekstboksen nedenfor.

KLAGE

Vedtaket er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og kan påklages.

Har din organisasjon noen gang gjennomført en klagesak på vedtak?

- (1) Ja
- (2) Nei
- (3) Vet ikke

I hvilken grad vil du si deg enig i at klagesaken ble behandlet på en god måte?

Vet ikke / ikke relevant	I svært liten grad	I liten grad	Verken eller	I stor grad	I svært stor grad
(99) ☐	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Dersom du har mer utfyllende vurderinger av muligheten til å klage ved saksbehandlingsfeil, vennligst fyll inn i tekstboksen nedenfor.

MARKEDSFØRING

Vi ber deg nå ta stilling til markedsføringen av tilskuddsordningen.

Hvordan fikk du vite om tilskuddsordningen første gang?

- (8) Direkte henvendelse fra KDI
- (1) KDIs hjemmesider
- (2) Informasjon gjennom e-post fra KDI
- (3) KDIs sosiale medier
- (5) Domfelte / deltakere
- (4) Andre organisasjoner, vennligst beskriv: _____
- (6) Annet, vennligst beskriv: _____

BEHOV FOR FORENKLING ELLER JUSTERING AV ORDNINGEN

Vi ber deg nå ta stilling til hvordan tilskuddsordningen kan forbedres.

Har du innspill til hvor ordningen kan forenkles eller forbedres?

- (2) Krav til søknad
- (3) Krav til rapportering
- (4) Informasjon om ordningen
- (5) Tidspunkt for søknadsfrist
- (6) Tidspunkt for utbetaling
- (7) Transparens i tildelingsprosessen
- (8) Tilskuddsbeløp/antall tilskuddsmottakere
- (9) Annet, vennligst beskriv: _____

Dersom du har mer utfyllende innspill til hvor og/eller hvordan ordningen kan forenkles eller forbedres, vennligst fyll inn i tekstboksen nedenfor.

AVSLUTNINGSVIS

Har du noen ytterligere kommentarer til tilskuddsordningen?

Vi vil gjerne intervju et utvalg organisasjoner for å lære mer om erfaringer med og vurderinger av tilskuddsordningen. Kan vi kontakte deg for et oppfølgende intervju?

- (1) Ja
(2) Nei

Takk for at du ønsker å stille til et oppfølgende intervju. Vennligst oppgi et telefonnummer vi kan kontakte deg på.
